



BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Leraar Nederlands
deeltijd

Instituut Archimedes –
Hogeschool Utrecht

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Leraar Nederlands
deeltijd

Instituut Archimedes –
Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 45269

Hobéon Certificering

Datum:

24 april 2018

Kernteam: drs. R.B. van der Herberg, dr. ir. J. Buitink, dr. E. van den Berg,
drs. ir. M. Mittelmeijer

Vakauditor: Drs. M. Scholman

Studentlid: V. Kraaijeveld

Secretaris:

drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL NEDERLANDS	29
6.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	33
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	35
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	49
BIJLAGE IV	Overzicht auditteam	51

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Master Leraar Nederlands
registratienummer croho	45269
domein/sector croho	Educatie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	Master of Education
aantal studiepunten	90 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Utrecht
variant(en)	Deeltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	16, 22 en 23 november 2017
contactpersoon opleiding	Greet van Winkel g.vanwinkel@hu.nl

2. SAMENVATTING

De master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes van Hogeschool Utrecht leiden op tot een eerstegraads onderwijsbevoegdheid voor de vakken Duits, Engels, Frans, Nederlands, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en Aardrijkskunde.

Afgestudeerden zijn bevoegd les te geven in de bovenbouw van havo en vwo. Afgestudeerden kunnen evenwel ook als leraar aan mbo-opleidingen niveau 4 of hbo-opleidingen (blijven) werken.

Alle beoordeelde master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes vertonen een verstreckende gelijkenis, qua doelstelling, structuur en reikwijdte van de onderwijsleeromgeving, wijze van toetsen en beoordelen, inrichting interne kwaliteitszorg, deskundigheid docenten en voorzieningen. Dit maakt het mogelijk op algemeen niveau een aantal kwalitatieve uitspraken te doen die dan voor alle onderzochte opleidingen gelden. In onderstaande samenvatting worden deze generieke kwalitatieve uitspraken daar waar van toepassing aangevuld met uitspraken over de kwaliteit van de individuele opleiding, gevolgd door een beoordeling per standaard op opleidingsniveau.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De master lerarenopleidingen baseren zich aantoonbaar op de zeven landelijke SBL-competenties – thans omgezet in 3 bekwaamheidseisen - en de generieke kennisbasis rondom onderzoek voor eerstegraads leraren en een vakspecifieke kennisbases. Inmiddels is er een herzien beroepsprofiel met drie beroepsrollen gedefinieerd, die goed aansluiten bij de rol van de leraar: i) vakinhoudelijk expert, ii) vakdidactisch expert en iii) onderzoekend professional. De opleidingen gaan de komende tijd aan de slag met de verdere aanscherping van herijkte landelijke bekwaamheidseisen gekoppeld aan de eigen ambities en profilering. De opleidingen hebben contact met vakgenoten en het werkveld over de vakspecifieke kennisbases en de beroepsrollen en over de herijkte bekwaamheidseisen aan de master leraar. Dit gebeurt o.a. in het '10 voor de leraar'-verband, in andere landelijke vakgroepoverleggen, waaronder het Landelijk Overleg Vakmasters (LOVM) en in overleg met de Raad van Advies en bestuurders in de regio. In het LOVM hebben de vijf hogescholen die master lerarenopleidingen bieden een preambule 'De kracht van het LOVM voor de praktijkgerichte vakmaster' opgesteld, met duidelijke afspraken over vakinhoud en vakdidactiek, onderzoek, vaststelling masterniveau en de kwaliteitsbewaking daarvan.

Docenten hebben op individuele basis contact met alumni en leraren in het onderwijs, maar het expliciet(er) en systematisch betrekken van de scholen bij het samen opleiden in het (master)onderwijs behoeft aandacht.

De opleidingen hebben een duidelijke visie op opleiden en hebben de ambitie een 'Utrechtse' leraar op te leiden, die zich kenmerkt als innovatief, onderzoekend en die actief gericht is op het gezamenlijk betekenis geven aan kennis en ervaring.

Het is belangrijk dat de opleidingen binnen en tussen de vakgroepen de verschillende beelden over het masterniveau gaan delen, opdat er eenzelfde concept 'masterniveau' ontstaat en de bandbreedte kleiner wordt.

Met de nadere invulling van de internationale dimensie, die inspirerend is geformuleerd, zijn de opleidingen nog bezig. De wijze waarop de opleidingen concreet invulling geven aan interculturele communicatie, multiculturaliteit en internationale ontwikkelingen in vakinhoud en vakdidactiek verschilt nog.

Het auditteam is van oordeel, dat de master lerarenopleiding Nederlands zonder meer een 'voldoende' verdient voor deze standaard. De opleiding heeft een duidelijke visie op opleiden.

De opleiding zou nog sterker kunnen worden wanneer ze ervoor zorgt dat de 3 nieuwe beroepsrollen, de 8^e competentie 'onderzoek' en de 3 aspecten van de Utrechtse leraar meer in lijn komen i.c. met elkaar verweven zijn en er een duidelijke doorwerking zichtbaar is naar het curriculum, de toetsen en de eindwerken. Bij de opleiding Nederlands is dat op verschillende plaatsen al duidelijk te zien.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft het masterniveau op een inzichtelijke wijze uitgewerkt. Zo kenmerkt de Utrechtse leraar Nederlands zich door innovatief handelen en kennisdeling, daarbij 'gevoed' door twee stevige lectoraten en door de innovatielabs. Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding sterk op de praktijk is gericht en tevens beschikt over een goed opgeleid docententeam. Alle docenten houden de ontwikkelingen op het eigen vakgebied en de vakdidactiek goed bij via vakliteratuur, studie, vakgroepen en netwerken. De vaktheoretische component, waaronder de taalkundecomponent is daarbij goed uitgewerkt.

De studenten en alumni zijn uitermate tevreden over hun docenten en over het voorbeeldgedrag dat zij laten zien op basis van het 'dubbele bodem principe'. Het docententeam is goed geïnformeerd over recente ontwikkelingen op het terrein van vakinhoudelijke studieonderdelen waaronder: taaldidactiek, taalvaardigheid, taalkunde en letterkunde. Ook is het team goed geïnformeerd over ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

De opleiding biedt de studenten aan de hand van de generieke leerlijnen 'Onderzoek in de eigen onderwijspraktijk (OPO)' en 'Werken aan professionele ontwikkeling (WPO)' en de vakinhoudelijke en vakdidactische leerlijnen voldoende mogelijkheden hun competenties, (vakspecifieke) kennis en (vakspecifieke) vaardigheden tot op masterniveau te ontwikkelen. Het is nu nog belangrijk dat alle docenten van alle opleidingen een zelfde beeld hebben/krijgen bij (de functie en uitwerking van) het praktijkonderzoek dat ze de studenten willen laten uitvoeren met het oog op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen. Daarin bestaan nu nog verschillen. De lector en met name de verantwoordelijke hogeschoolhoofddocent voeren hierover al het gesprek met de onderzoeksbegeleiders en -beoordelaars. Ook is het belangrijk dat de docenten hun eigen expertise op het terrein van interventieonderzoek vergroten.

De masteropleiding Nederlands zorgt op meerdere plekken in het curriculum voor inhoudelijke wisselwerking tussen de leerlijnen. Deze wisselwerking is gericht op het gebruik van kennis in nieuwe situaties en het toepassen van theorie in de onderwijspraktijk. De leerlijnen sluiten aan bij de beroepsrollen van de leraar als vakinhoudelijk expert en vakdidacticus. Het auditpanel stelt verder vast dat de opleiding deze leerlijnen op een inzichtelijke wijze heeft verwerkt in de studieonderdelen. De internationale dimensie in het programma komt met name tot uiting in de oriëntatie op internationale vakdidactische theorie. De studenten waren in ruime mate tevreden over het praktische programma, de leerteams en HUb1¹. De opleiding is pittig, maar studeerbaar.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen met blended learning, blended 2 en 7, HUb1, StHUb1² en de leerteams prachtige parels in handen hebben voor hun onderwijs. Ze zijn hiermee voorbeeldig voor andere (leraren)opleidingen. Instituut Archimedes is bezig deze concepten nog meer theoretisch te funderen door middel van haar innovatielabs en flankerend onderzoek. Ook de overige voorzieningen zijn goed op orde en werken ondersteunend aan de studie.

Het auditteam komt op grond van alle bovenstaande sterke elementen bij de masteropleiding Nederlands tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

¹ HUb1: digitaal platform van Hogeschool Utrecht voor blended learning.

² StHUb1: digitaal platform waarop de studenten van de lerarenopleidingen van de HU materiaal voor de eigen blended lessen voor de eigen context (school/klas) kunnen plaatsen.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding Nederlands toetst en beoordeelt op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. Er is een duidelijk toetskader en er zijn voor alle cursussen toetsprogramma's, toetsplannen en toetsmatrizen aanwezig. Zij maakt gebruik van zowel formatieve als summatieve toetsing. Ook de medestudenten uit de leerteams hebben daarin als *peers* een rol. Dat is een sterk element. De toetsen zijn in lijn met de beoogde doelen op masterniveau. De beoordelingsformulieren zijn helder. In de toetsen die exemplarisch zijn voor het vak, legt de opleiding een expliciete verbinding met de eigen profilering: met de probleemaanpak en met de Utrechtse leraar als innovator en als kennisconstructeur. Daarover is het auditteam positief. Het auditpanel stelt vast dat de masteropleiding Nederlands op een voorbeeldige wijze de formatieve en summatieve toetsen per leerlijn heeft uitgewerkt en daarbij aangegeven welke eindkwalificaties zij toetst, wie de beoordeling uitvoert en hoe er beoordeeld wordt. Docenten beschikken over ruime toetsdeskundigheid.

Het auditteam is ook positief over de rol die de examencommissie en de expertgroepen vervullen in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. De examencommissie treedt ook proactief op, bijvoorbeeld door onderzoek uit te laten voeren naar het masterniveau. De verschillende expertgroepen gaan op vak, cluster en instituutsniveau in gesprek met betrokkenen over (onderdelen) van het toetsen en beoordelen, ondersteunen en adviseren de opleidingen daarover en voeren zelf ook analyses uit.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten en met in achtneming van de aandachtspunten tot een oordeel 'goed' voor deze standaard.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditteam is van oordeel dat de studenten met hun afstudeerproducten aantonen dat zij beschikken over de competenties van een leraar Nederlands op masterniveau. Alumni zijn tevreden over hun vakinhoudelijke en vakdidactische expertise. Zij meldden ook dat zij een bredere visie hebben gekregen op goed onderwijs, kritischer zijn en (nog) meer proactief optreden in de school door bijvoorbeeld katrekker te worden bij onderwijsvernieuwingen. Vertegenwoordigers vanuit het werkveld constateren dat de studenten na deze masterstudie door hun onderzoekende houding, ontwikkelvaardigheden en bijdrage aan de performance van de ambities van de school, van meerwaarde zijn voor de scholen. Vrijwel alle alumni van de opleiding krijgen of hebben tijdens de studie al een functie als leraar Nederlands in het eerstegraadsgebied.

In de toetsen van de exemplarische vakken, *Moderne letterkunde* en *Schrijfvaardigheid*, tonen studenten aan, dat zij beschikken over de kennis en vaardigheden die zij als vakexpert en vakdidacticus op masterniveau nodig hebben. Het auditteam beoordeelt de beide andere afstudeerproducten, portfolio en afstudeeropdrachten, met minimaal een voldoende. Voor de uitvoering van het afstudeeronderzoek ziet het auditpanel nog wel ontwikkelpunten voor de opleiding waarmee zij de onderzoeken en verslagen op een hoger niveau kan brengen. Deze liggen met name op het gebied van de uitgebreidheid en gedetailleerdheid van het theoretisch kader en het gebruik van (anderstalige) literatuur. Het auditteam komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Algemene conclusie:

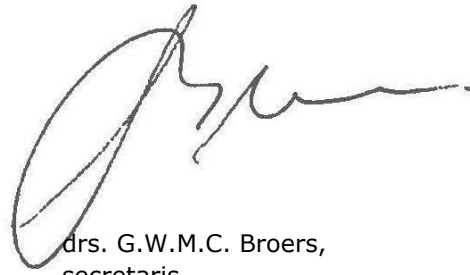
De master lerarenopleiding Nederlands biedt een stevig vakinhoudelijk en praktijkgericht programma, dat wordt verzorgd door deskundige docenten. De opleiding zorgt er met het programma voor dat de studenten voldoende toegerust zijn als leraar in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

Het auditteam komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor de master lerarenopleiding Nederlands van Hogeschool Utrecht.

Den Haag, 24 april 2018

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'R' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

drs. R.B. van der Herberg,
voorzitter

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized initial 'G' followed by several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

drs. G.W.M.C. Broers,
secretaris

3. INLEIDING

Clustervisitatie en inrichting van de audit

De beoordeling van de master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes van Hogeschool Utrecht vond plaats binnen het cluster master lerarenopleidingen. De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA, waarbij Hobéon twee hogescholen en NQA drie hogescholen heeft beoordeeld. Voorafgaand aan deze audits en lopende het traject hebben de (voorzitters van de) kernteams van NQA en Hobéon met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten, en over de bevindingen uit de audits.

Bij deze audit is gekozen voor een visitatie met generieke gesprekken met i) het management en werkveldvertegenwoordiging, ii) betrokkenen bij de realisatie van de generieke onderwijsomgeving, iii) examencommissies en expertgroepen toetsing, iv) lectoren en v) alumni. Daarnaast zijn er aparte gesprekken gevoerd met docenten en studenten van de negen opleidingen.

Op 16 november 2017 organiseerden de opleidingen een eerste auditdag c.q. materialendag voor het voltallige auditteam. In het ochtenddeel van deze dag vonden presentaties plaats van kenmerkende thema's van de masteropleidingen, gevolgd door presentaties van de opzet en inrichting en bijzondere kenmerken van elke opleiding. In het middagdeel bestudeerde het auditteam portfolio's en door studenten gemaakte toetsen die exemplarisch zijn voor het masterniveau van de afzonderlijke opleidingen.

Op 22 en 23 november zijn de generieke zaken die voor alle masteropleidingen van Instituut Archimedes gelden, behandeld door een kernteam. Dit kernteam bestond uit vier domeindeskundigen en een student van een master lerarenopleiding van een andere hogeschool. Het kernteam werd ondersteund door (coördinerend) secretaris en twee andere secretarissen. Aansluitend op de generieke gesprekken volgde de audits bij de afzonderlijke vakken. Per vak werd één specifieke vakdeskundige aan het opgesplitste kernteam toegevoegd. Naast de voorzitter van het kernteam vervulde één van twee andere domeindeskundigen uit het kernteam in het parallelle gesprek ook de rol van (technisch) voorzitter. Bij elke vakaudit waren een secretaris en een student aanwezig. (Zie bijlage: Programma).

Voor iedere opleiding is een beoordelingsrapport geschreven met daarin i) generieke passages die gelden voor alle masteropleidingen van Instituut Archimedes en ii) vakspecifieke passages per individuele opleiding.

De master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes van Hogeschool Utrecht

Instituut Archimedes is één van de vier educatieve instituten van Hogeschool Utrecht.

Het herbergt 14 bekostigde bachelor lerarenopleidingen (voltijd en deeltijd), 9 bekostigde master lerarenopleidingen (deeltijd) en een bekostigde kopopleiding.

De drie andere educatieve instituten zijn: het Instituut Theo Thijsen (Lerarenopleiding Primair Onderwijs), het Seminarium voor Orthopedagogiek (masteropleiding Educational Needs) en het Instituut Gebaren, Taal en Dovenstudies (bacheloropleiding tolk/leraar Nederlandse Gebarentaal en de masters Dovenstudies). Daarnaast zijn er twee organisatieonderdelen in het educatieve domein: het Kenniscentrum Leren en Innoveren (met lectoraten en kenniskringen) en het Expertisecentrum Docent HBO gericht op de professionalisering van de didactische bekwaamheid van hbo-opleiders op het gebied van ontwerpen van onderwijs, het uitvoeren van onderwijs en het beoordelen (toetsen) van onderwijs.

Instituut Archimedes biedt de master lerarenopleidingen in deeltijd aan in een tweejarig programma van 45 EC per studiejaar. Studenten kunnen er ook voor kiezen om de opleiding in drie jaar te doen met gemiddeld 30 EC per studiejaar.

Instituut Archimedes en de verschillende master lerarenopleidingen werken samen met de volgende zes lectoraten: i) Methodologie van Praktijkgericht Onderzoek, ii) Didactiek van rekenen en wiskunde, iii) Science en Techniek, iv) Digital Smart Services, v) Didactiek moderne vreemde talen, vi) Geletterdheid.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2010)

De vorige accreditatie vond plaats in 2010. De opleidingen zijn op alle facetten met een 'voldoende' of met een 'goed' beoordeeld. Het auditteam noemde een aantal aandachtspunten, waarmee de lerarenopleidingen aan de slag zijn gegaan. Eind november 2013 vond een interne audit van de masteropleidingen plaats, waarbij onderzocht is of de opleidingen voldoen aan de NVAO-eisen inzake accreditatie. Ook daaruit kwam nog een enkele aanbeveling.

Generiek

- *aanscherping onderwerpkeuze en probleemstelling bij onderzoek en meer nadruk op gebruik literatuur* – De opleidingen hebben de cursussen 'Onderwijswetenschap' en 'Praktijkonderzoek' ingevoerd waarin deze aspecten aan de orde komen.
- *lagere studielast van de student* – De opleidingen bieden een twee en een driejarig studietraject om aan te sluiten bij de mogelijkheden van de student.
- *meer contact met stagescholen* – De opleidingen organiseren een tripartiet overleg. Daarnaast betrekken zij veldassessoren bij de toetsing (Assessment Master).
- *borging beoordeling portfolio* – Bij het assessment zetten de opleidingen twee assessoren in. De assessoren krijgen een training.
- *studiebegeleiding steviger inzetten om uitval te voorkomen* – De opleidingen hebben leerteams ingevoerd. De opleidingen zetten extra begeleiding in op onderzoek en portfolio.
- *in het beoordelingsformulier onderzoek is het mogelijk onvoldoendes te geven op essentiële onderdelen en toch op een eindoordeel voldoende uit te komen* – De opleidingen hebben de rubric voor praktijkonderzoek aangescherpt.

Nederlands

- Geen aanbevelingen.

In het onderhavige rapport beschrijft het auditteam zijn bevindingen met betrekking tot bovenstaande verbetermaatregelen bij de verschillende standaarden.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes/Hogeschool Utrecht de landelijk vastgestelde en in Algemene Maatregel van Bestuur bij Wet op de beroepen in het hoger onderwijs (Wet BIO) vastgelegde competenties hanteert. Deze zijn onder begeleiding van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) tot stand gekomen. Op landelijk niveau is via een matrix aangetoond hoe de vijf Dublin Descriptoren op masterniveau tot uiting komen in deze zogenoemde zeven SBL-competenties. Instituut Archimedes heeft aan deze zeven SBL-competenties - thans omgezet in de drie bekwaamheidseisen - een achtste toegevoegd, namelijk 'onderzoekend vermogen'. (Zie daarover onder het kopje 'eigen profilering' en 'onderzoek'.)

Er is inmiddels een herzien beroepsprofiel opgesteld waarin drie beroepsrollen zijn gedefinieerd: i) vakinhoudelijk expert, ii) vakdidactisch expert en iii) onderzoekende professional. Op basis hiervan zijn de bekwaamheidseisen herijkt. Deze zijn met ingang van 1 augustus 2017 in werking getreden. De bekwaamheidseisen komen in de plaats van de zeven SBL-competenties.

Terzijde zij vermeld dat de vijf hogescholen die master lerarenopleidingen bieden in het Landelijk Vakoverleg Masters (LOVM) uitgebreid contact hebben gehad over het herziene beroepsprofiel. Zij hebben daarover een preambule 'De kracht van het LOVM voor de praktijkgerichte vakmaster' opgesteld. Het auditteam heeft geconstateerd dat hierin duidelijke afspraken staan over vakinhoud en vakdidactiek, de rol van onderzoek, vaststelling masterniveau en de kwaliteitsbewaking daarvan. Die onderwerpen krijgen veel aandacht. De opleidingen hebben laten weten, dat zij de komende jaren hun opleidingsprofiel en de gedragsindicatoren bij de bekwaamheidseisen verder zullen aanscherpen met het oog op een doorontwikkeling naar gepersonaliseerd leren. De aanscherping geldt met name voor de internationale oriëntatie, persoonsvorming en innoverend vermogen. De opleidingen nemen bij het herontwerp de herijkte bekwaamheidseisen als uitgangspunt.

Tijdens de audit is gesproken over wat de opleidingen verstaan onder het masterniveau: is dat synoniem aan het zijn van een leraar voor de bovenbouw of is het meer dan dat?

In de gesprekken met de betrokkenen bij de opleidingen (management, teamleiders, docenten) kwamen (nog) verschillende verhalen naar voren. Genoemd werden o.a. dat de master zijn vakinhoudelijke kennis (de kennisbasis) heeft verdiept, dat hij zijn didactisch handelen vakdidactisch kan onderbouwen, dat hij zich onderzoekend opstelt en dieper kijkt of hij de opgestelde doelen ook bereikt, dat hij kansen ziet om het onderwijs in zijn groep en in de school te veranderen, dat hij zijn handelen kan verantwoorden vanuit de theorie.

Het auditteam beveelt de opleidingen aan de verschillende beelden binnen én tussen de vakgroepen met elkaar te delen, opdat er eenzelfde concept 'masterniveau' ontstaat en de bandbreedte kleiner wordt. Daarbij kunnen de opleidingen ook de alumni en studenten bevragen, want die hebben ook beelden hierbij.

Terzijde: het auditteam geeft de opleidingen in overweging om in het LOVM verder door te denken over de profilering van de masterleraar. Nu lijkt de ruimte in de curricula van de opleidingen vooral ingenomen worden door vakinhoud (kennisbasis) en vakdidactiek. Het auditteam constateert dat er nog een grijs gebied is tussen het aandachtsgebied/werkveld van de masteropleidingen Master Leren en Innoveren, Master Leiderschap, Master Educational Needs enerzijds en de master lerarenopleidingen anderzijds binnen de scholen.

Kennisbasis en masterniveau

Generiek

Naast de zeven SBL-competenties – thans de drie bekwaamheidseisen - als leidraad, hanteren de opleidingen voor hun huidige onderwijs de landelijk vastgestelde generieke kennisbasis rondom onderzoek voor eerstegraads leraren en een vakspecifieke kennisbases voor de master leraar en de doelstellingen die hierin staan beschreven. De generieke kennisbasis die in januari 2017 in opdracht van het Landelijk Overleg Vakmasters (LOVM) is opgeleverd, betreft het uitvoeren van onderzoek en het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden.

Nederlands

Voor het vak Nederlands geldt dat het een kernvak is dat andere schoolvakken op het middelbaar onderwijs en het hbo (deze opleiding) ondersteunt. De leraar Nederlands heeft een initiërende en begeleidende/ondersteunende rol, zoals de opleiding in haar visie op beroep en schoolvak het formuleert. Zij vindt het verder van belang, dat studenten tijdens hun opleiding innovaties op onderwijsgebied in hun beroepspraktijk toepassen (zie hierna).

In de kennisbasis van de master Nederlands is de vakinhoudelijke en vakdidactische kennis beschreven van hbo-opgeleide eerstegraads leraren Nederlands. Deze kennisbasis keert terug in de leerlijnen die de opleiding onderscheidt: Vakdidactiek, Taalvaardigheid, Taalkunde, Letterkunde en Wetenschappelijke grondslagen en ontwikkelingen. Bestudering van de inhoud van deze leerlijnen laat zien, dat de opleiding gedurende beide studiejaar aandacht besteedt aan voor het vak relevante studieonderdelen waaronder: lees- en schrijfvaardigheid, taalkundig onderzoek, opvattingen over het schoolvak Nederlands en proza- en poëzieanalyse. Daar waar de opleiding aandacht besteedt aan wetenschappelijke grondslagen en ontwikkelingen, staan ontwikkelingen binnen Neerlandistiek en het schoolvak Nederlands centraal. Het auditpanel beoordeelt de kennisbasis als inhoudelijk adequaat beschreven. Zij biedt de opleiding en de studenten ruime mogelijkheden om aansluiting te zoeken bij actuele thema's op zowel vakdidactisch als op vakinhoudelijk gebied.

De opleiding heeft het masterniveau op een inzichtelijke wijze uitgewerkt in de kennisbasis. Zo geeft zij niet alleen een opsomming van de dublindescriptoren op masterniveau, maar geeft tevens een concrete beschrijving ervan. Ter illustratie: binnen de dublindescriptor 'Communicatie' beschrijft zij duidelijk dat de student rapportages moet kunnen schrijven die voldoen aan wetenschappelijke eisen en goed leesbaar zijn voor beroepsgenoten.

Profilering en eigen inkleuring

Generiek

De profilering en eigen inkleuring van de lerarenopleidingen van de HU komen o.a. op de volgende manier tot uiting:

De masteropleidingen van Hogeschool Utrecht/Instituut Archimedes willen een 'Utrechtse leraar' afleveren, die zich kenmerkt als:

- Innovatief - de masterleraar neemt initiatieven tot het veranderen/verbeteren van zijn eigen onderwijs en het onderwijs in de school, zet innovatieve werkvormen in;

- Kennisdelend – de masterleraar is actief gericht op het gezamenlijk betekenis geven aan kennis en ervaring;
- Onderzoekend – de masterleraar zet zijn onderzoekend vermogen in ter verbetering van het vakdidactisch handelen. Daarvoor hebben de opleidingen - zoals al hierboven is vermeld - een achtste competentie toegevoegd. (Zie ook paragraaf 'onderzoek'.)

Over deze kenmerken vernam het auditteam voorbeelden in de gesprekken met de docenten en studenten. Het auditteam zag deze kenmerken in meer of mindere mate terug in de opzet en inhoud van alle opleidingen, in het curriculum, de toetsen en in de (eind)werken van de studenten. De mate waarin verschilde van opleiding tot opleiding en van student tot student. Het auditteam is van oordeel dat concept en ambitie helder op papier staan, maar kwam verder niet zoveel aspecten tegen waarmee de Utrechtse opleidingen zich onderscheiden van de master lerarenopleidingen van andere hogescholen.

Het auditteam is van oordeel, dat de master lerarenopleidingen nog sterker kunnen worden wanneer ze ervoor zorgen dat de 3 nieuwe beroepsrollen, de 8^e competentie 'onderzoek', de 3 aspecten van de Utrechtse leraar meer in lijn komen i.c. met elkaar verweven zijn en er een duidelijke doorwerking zichtbaar is naar het curriculum, de toetsen en de eindwerken. In alle eindwerken zou de Utrechtse leraar zichtbaar moeten zijn.

Andere kenmerkende elementen van de Utrechtse lerarenopleidingen zijn blended learning en leerteams. Met blended learning sluiten de opleidingen aan op de leerbehoeftes van de individuele student. Studenten kunnen hierdoor flexibel door hun studie gaan. Om ervoor te zorgen dat de studenten van elkaar en samen kunnen leren, hebben de opleidingen leerteams ingevoerd voor elke onderwijseenheid. (Zie daarover verder onder standaard 2.)

De opleidingen zijn voornemens in de komende periode verder te gaan met de uitwerking van gepersonaliseerd leren. Het auditteam acht het verstandig dat de opleidingen dit gefaseerd aanpakken.

Nederlands

De opleiding sluit wat betreft visie op het beroep en het vak aan op de drie rollen die in het landelijk beroepsprofiel beschreven zijn: de leraar als vakinhoudelijk expert, als didactisch expert en als onderzoekende professional. De Utrechtse masteropleide leraar Nederlands kenmerkt zich door innovatief handelen en kennisdeling. Dit is, bijvoorbeeld, zichtbaar in het studieonderdeel 'Leesvaardigheden'. De student past daarbij een door hem op basis van literatuurstudie geselecteerd didactisch model toe om de leesvaardigheid van leerlingen te bevorderen in de bovenbouw van havo/vwo. Hij probeert dit model uit in de onderwijspraktijk, gevolgd door een discussie met studiegenoten in leerteamverband onder leiding van een docent. De student krijgt daarbij feedback op zijn handelen, hij schrijft een reflectieverslag en formuleert verbetervoorstellen.

Drie competenties krijgen bij de opleiding een extra accent: competent in onderzoekend handelen (zie hierna), didactisch en vakinhoudelijk competent en competent in reflectie en professionele ontwikkeling. Zo heeft de leraar een voorbeeldrol naar zijn leerlingen toe, daar waar het de taalvaardigheid betreft. Dit geldt overigens ook voor de docent van de opleiding: ook hier geldt dat hij een voorbeeldrol vervult voor zijn studenten. Verder legt de opleiding een accent op taalvaardigheid en taalkunde. Tevens is vakdidactiek essentieel omdat hier alle aspecten (hoe presenteer ik een onderwerp aan mijn leerlingen) van de Utrechtse leraar op een geïntegreerde wijze aan bod komen.

Onderzoek

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen er door de invoering van de achtste competentie 'onderzoekend handelen in de onderwijspraktijk' voor zorgen dat studenten hun onderzoekend vermogen expliciet(er) kunnen ontwikkelen.

De opleidingen verwachten van de Utrechtse leraar dat hij als professional een kritische, onderzoekende houding inneemt ten opzichte van de beroepspraktijk, zelf verantwoorde keuzes maakt en daarvoor verantwoordelijkheid neemt. De opleidingen eisen een methodische grondigheid, relevantie van het onderzoek en transfereerbaarheid naar andere contexten. (Zie verder standaard 2.)

In samenwerking met de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden heeft de opleiding een achtste competentie toegevoegd op het terrein van onderzoekend handelen: de student is in staat onderzoek uit te voeren dat impact heeft op de eigen beroepspraktijk. Verder dienen de onderzoeksuitkomsten overdraagbaar te zijn naar een context buiten de eigen school en leert de student onderzoeksresultaten te beoordelen op bruikbaarheid in zijn eigen school. Het auditpanel stelt vast dat het goed is dat de opleiding een extra competentie op onderzoeksgebied aan de set competenties heeft toegevoegd en stimuleert de opleiding om deze nog verder te ontwikkelen. De opleiding heeft op dit terrein, zo stelt het auditpanel vast, inmiddels al een aantal belangrijke stappen gezet.

Het Instituut Archimedes kent meerdere vakrelevante lectoraten waaronder op het terrein van geletterdheid. Dit lectoraat richt zich op taal- en kennisontwikkeling bij kinderen en op de wijze waarop dit kan worden bevorderd door onderwijs en leerervaringen. Het lectoraat ontwikkelt leerinterventies waarbij nieuwe kennis benut wordt waarmee het curriculum taal/Nederlands, literatuurdidactiek en geletterdheid van de opleiding wordt gevoed. Lectoraat en opleiding werken daarbij samen, om te komen tot een didactiek rondom literatuuronderwijs voor zowel de eigen docenten als voor de masterstudenten in hun onderwijspraktijk.

Internationale dimensie

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen bezig zijn met de nadere invulling van de internationale dimensie. De opleidingen stellen dat er in de bekwaamheidseisen bij competentie 1 en 2 sprake is van interculturele communicatie en multiculturaliteit. Hoe de opleidingen daar concreet invulling aan geven, verschilt.

Voorts stellen de opleidingen dat het op de hoogte zijn/blijven van internationale ontwikkelingen in vakinhoud en vakdidactiek onderdeel moet zijn van het onderzoekend vermogen van de student. Het gebruik van internationale literatuur bij het praktijkonderzoek is daarom een expliciet beoordelingscriterium. (Zie verder standaard 2 en 4.)

Op instituutsniveau is een International Centre of Excellence for Innovative learning ingericht. Daar werken docenten aan internationale projecten, waaronder een project om leraren op te leiden in Kenia via een teacher training programma. De docenten leren daarbij veel van de specifieke onderwijssituatie ter plekke en nemen deze kennis en ervaringen mee naar de eigen lerarenopleidingen.

Het auditteam heeft kennisgenomen van de plannen van dit centrum en is daarvan onder de indruk. Maar de uitrol in het programma van elke opleiding verschilt en is nog niet overal zichtbaar.

Nederlands

Hoewel het vak zich richt op het onderwijs in de Nederlandse taal, heeft de opleiding er toch voor gekozen een internationale dimensie toe te voegen aan haar curriculum. De opleiding verwacht van haar studenten dat zij op de hoogte blijven van internationale ontwikkelingen op het terrein van taalverwerving, moedertaal didactiek en literatuurdidactiek. Dit is thans al terug te vinden in de door de opleiding voorgeschreven literatuur. Voor het overige sluit de opleiding aan bij hetgeen we hiervoor onder 'generiek' hebben vastgesteld.

Afstemming met het werkveld en vakgenoten

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleidingen regelmatig overleg voeren met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld over de actualiteit van de competenties en de opzet en inhoud van het curriculum.

De opleidingen participeren actief in het overleg 10voordeleraar en het Landelijk Overleg Vakmasters (LOVM) waarin zij samen met de andere master lerarenopleidingen optrekken en afspraken maken over de kennisbasis, (de uitwerking en implementatie van) de drie beroepsrollen en peerreviews houden o.a. op het gebied van toetsing. Daarover is het auditteam heel positief.

Daarnaast participeren de docenten van de opleidingen in diverse landelijke en regionale vakgroepoverleggen en bezoeken zij (internationale)conferenties, waar zij vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld spreken.

De afstemming met de scholen lijkt minder aanwezig. De aandacht voor de werkplek als leerplek – waar de opleidingen samen met het werkveld leraren opleiden - lijkt afwezig bij deze masteropleidingen.

Op instituutsniveau is er een Raad van Advies die het management tweemaal per jaar met name op tactisch-strategisch niveau adviseert. Het auditteam heeft geconstateerd dat de 12 leden van deze raad een brede en zinvolle afspiegeling vormen van het onderwijswerkveld en van de wereld daaromheen. In de raad zitten o.a. een aantal bestuurders vanuit de (academische)opleidingsscholen (vo en mbo) uit de regio, oud studenten en een docent, maar ook het onderwijsadviesbureau BMC en Randstad zijn vertegenwoordigd om met het instituut van gedachten te wisselen over maatschappelijke ontwikkelingen die voor het onderwijs van belang zijn.

Daarnaast heeft het instituut in het Regionaal Platform Onderwijs Arbeidsmarkt vo-bve (beroepsvoorbereidende educatie) contact met bestuurders van scholen in het voortgezet onderwijs en ROC's over ontwikkelingen in het werkveld.

Het auditteam beveelt de opleidingen sterk aan om het werkveld expliciet(er) te betrekken bij de concrete invulling van het onderwijs, bijvoorbeeld door co-creatie, en bij de wijze waarop de opleidingen (moeten) inspelen op actuele onderwijsontwikkelingen. Dat is ook een wens van het instituut. De leden van de Raad van Advies die het auditteam sprak, beaamden dat zij zelf ook een actievere rol kunnen vervullen in het opleiden van leraren voor het (in verandering zijnde) onderwijsveld en in het behouden van de leraren voor het onderwijs.

Weging en Oordeel Nederlands

De opleiding baseert zich aantoonbaar op de landelijke SBL-competenties, thans omgezet in drie bekwaamheidseisen, en de generieke kennisbasis rond onderzoek voor eerstegraads leraren en de vakspecifieke kennisbasis Nederlands. Het beroepsprofiel met drie beroepsrollen i) vakinhoudelijk expert, ii) vakdidactisch expert en iii) onderzoekend professional, sluit goed aan bij de rol van de leraar. De opleidingen gaan de komende tijd aan de slag met de verdere aanscherping van herijkte landelijke bekwaamheidseisen gekoppeld aan de eigen ambities en profilering.

De opleidingen hebben over de leeruitkomsten contact met vakgenoten en het werkveld. Het expliciet(er) en systematisch betrekken van de scholen bij het samen opleiden in het (master)onderwijs behoeft aandacht. Het is belangrijk dat de opleiding binnen en tussen de vakgroepen de verschillende beelden over het masterniveau gaat delen.

De opleiding is er goed in geslaagd de landelijke bekwaamheidseisen te vertalen naar het eigen beroepsprofiel, zo stelt het auditpanel vast. De opleiding heeft een achtste competentie toegevoegd op het terrein van onderzoek. De internationale component is aantoonbaar in het curriculum verwerkt. Het auditteam is van oordeel, dat de master lerarenopleiding Nederlands zonder meer een 'voldoende' verdient voor deze standaard.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

I. Programma

▪ Opzet en inhoud programma

Generiek

De opleidingen kennen twee generieke leerlijnen: i) Werken aan professionele Ontwikkeling (WPO) en ii) Onderzoek in de eigen onderwijspraktijk (OPO). Deze leerlijnen zijn gericht op de beroepsrollen van de vakdidacticus en de onderzoekende professional. Deze twee leerlijnen nemen een derde van de totale studielast in beslag.

i) Werken aan professionele Ontwikkeling (WPO)

Studenten moeten gedurende de studie in totaal 160 uur lesgeven in de bovenbouw.

In het eerste studiejaar gaat een van de docenten op lesbezoek. Als regel is dit de leerteambegeleider vanuit het eigen vak; soms een docent uit een aanverwant vak. Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat specifieke begeleiding op het gebied van vakdidactiek en vakinhoud mogelijk is. Dat is belangrijk.

Op de werkplek krijgt de student als regel begeleiding van een werkplekbegeleider. Tijdens de audit is gebleken, dat niet elke student zo'n begeleider heeft en nodig vindt. Zo was een van de studenten die het auditteam sprak, schoolopleider op de eigen (academische opleidings)school. Het auditteam heeft in de gesprekken geconstateerd dat de masterstudenten rolvolwassen zijn. Voor sommigen lijkt coaching door de docent en intervisie in de leerteams voldoende te zijn. Zoals al onder standaard 1 is vermeld, adviseert het auditteam de opleidingen evenwel om de scholen/secties expliciet(er) te betrekken bij het (samen) opleiden en begeleiden van de studenten.

ii) Onderzoek in de eigen onderzoekspraktijk

De leerlijn is ontworpen in samenwerking met het lectoraat Methodologie van Praktijkgericht Onderzoek van de hogeschool.

De opleidingen wensen dat de studenten praktijkgericht onderzoek kunnen uitvoeren voor de lokale context waar ook hun collega's wat aan hebben. Ook moet het onderzoek transfereerbaar (voorheen: generaliseerbaar) en methodisch grondig zijn. Het onderzoeksonderwerp moet pedagogische-didactisch van aard zijn.

Om de studenten hierin meer ondersteuning te bieden, hebben de opleidingen de generieke onderzoekslijn herontworpen. De studenten krijgen met ingang van 2017-2018 3 in plaats van 2 modules aangeboden: i) praktijkverkenning op basis van theorie met een focus op de eigen praktijk/ het eigen vak, ii) onderzoeksplan opstellen en interventie bedenken, iii) interventie uitvoeren, conclusie trekken en (proces) evalueren in een onderzoeksverslag. De opleidingen vragen om een apart reflectieverslag.

Voorafgaand aan deze 3 modules bieden de opleidingen nog een voorbereidende module gericht op het verwerven en/of opfrissen van praktische onderzoeksvaardigheden.

De alumni die het auditteam sprak, apprecieerden de grondige probleemanalyse die ze tijdens de opleiding hadden moeten uitvoeren. Ze meldden dat ze in de opleiding zeker een onderzoekende houding hadden ontwikkeld en vonden dat waardevol.

Tijdens de audit is uitgebreid gesproken over de functie van het praktijkonderzoek met het oog op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen. Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleidingen de studenten verschillende concepten en modellen aanreiken die zij kunnen gebruiken bij het uitvoeren van het onderzoek, zoals de CIMO³ methodiek en bij Interventie het spinnenweb van Van den Akker⁴. In de uitwerking zag het auditteam echter grote verschillen. De onderzoeken van de studenten die het auditteam bestudeerde, betroffen vaak geen effectonderzoek i.c. formatieve evaluaties om de interventie/het ontwerp te optimaliseren/te verbeteren, zoals het auditteam dat bij onderzoeken met behulp van de CIMO-methodiek zou verwachten. Het auditteam vroeg zich af of de 'O' van CIMO voor de studenten (en de begeleiders en beoordelaars) wel de 'outcome' van het effectonderzoek representeerde. Daarnaast zag het auditteam de door de opleiding beoogde methodische grondigheid van het onderzoek (nog) niet terug in de onderzoeksverslagen.

De betrokken lector en de verantwoordelijk hogeschoolhoofddocent die het auditteam sprak, hadden een duidelijk beeld hoe het praktijkgericht onderzoek eruit moet zien. Zij zijn nu actief bezig dit concept te bespreken met alle vakgroepen, daar er nog verschillende beelden van onderzoek blijken te bestaan.

Het auditteam constateerde in de gesprekken met de docenten dat de discussie die zij voeren over onderzoek vooral een instrumentele insteek heeft: het opstellen van een rubric voor de beoordeling en het organiseren van intervisie. Het auditteam acht het belangrijk dat het concept dat de opleidingen willen volgen 'tussen de oren' van iedereen komt te zitten, dat er een zelfde beeld is van de eisen aan de methodische grondigheid van het onderzoek en dat de docenten hun expertise op het terrein van interventieonderzoek vergroten.

Het auditteam adviseert de opleidingen in de eigen vakgroep een aantal specialisten aan te wijzen in plaats van iedere docent onderzoek te laten begeleiden. Dat zorgt ervoor dat de bandbreedte kleiner wordt. Ook adviseert het auditteam nog eens kritisch te kijken naar het aantal benodigde uren voor begeleiding en het maximaal aantal te begeleiden studenten per cursusjaar. 6-8 uur voor begeleiding lijkt in de optiek van het auditteam weinig.

Terzijde: Het auditteam adviseert de opleidingen in het LOVM de discussie over onderzoek ook op landelijk niveau te voeren: wat wil men ermee bereiken en wat is het masterniveau i.c. zou het masterniveau moeten zijn? (Zie voor het eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau standaard 4.)

Nederlands

Zoals onder standaard 1 aangegeven, hanteert de opleiding naast de hierboven genoemde generieke leerlijnen, tevens vakspecifieke leerlijnen op de terreinen: Taalkunde, Letterkunde, Onderzoek in de eigen onderwijspraktijk en Vakdidactiek. Deze leerlijnen zijn door de opleiding op een inzichtelijke wijze uitgewerkt en vormgegeven en sluiten aan bij de beroepsrollen van de leraar als vakinhoudelijk expert en vakdidacticus. Ter illustratie: de leerlijn Letterkunde komt terug in de studieonderdelen: Moderne letterkunde, Historische letterkunde, Literatuurtheorie en Proza-analyse en Poëzie. Tussen de verschillende leerlijnen vindt transfer van kennis plaats hetgeen leidt tot verdieping van de vakkennis. Een goed voorbeeld is het studieonderdeel Schrijfvaardigheid waarbij de student het geleerde (de vaardigheid zich op correcte wijze schriftelijk uit te drukken) moet toepassen bij het schrijven van zijn portfolio en bij zijn rapportage over het praktijkonderzoek.

Het curriculum sluit goed aan op het landelijk vastgestelde kennisbasis op het gebied van Nederlands en de SBL-competenties, het beroepsprofiel en de kennisbasis master leraar Nederlands.

³ CIMO: Context, Interventie, Mechanisme, Outcome

⁴ Van den Akker: de kern en de 9 draden van het spinnenweb representeren de 10 onderdelen van een curriculum die nodig zijn bij het (plannen van) leren door leerlingen: visie, leerdoelen, leerinhoud, leeractiviteiten, docentrollen, bronnen en materialen, groepeeringsvormen, leeromgeving, tijd, toetsing.

Het auditpanel kreeg tijdens de audit de indruk dat taalkunde als onderwerp ruim vertegenwoordigd is. Het komt in de vorm van Algemene taalwetenschap, Toegepaste taalwetenschap, Taalverandering, Geschiedenis van de taalkunde en Taalkundig onderzoek in het curriculum terug, daarmee het masterniveau van de opleiding onderstrepend. Een goed begrip van taalkunde leidt bij studenten ook tot het vermogen om vanuit een meer taalbeschouwelijke wijze naar het vakgebied te kijken en daarmee het niveau van het schoolvak te ontstijgen. Een essentieel punt volgens het auditpanel gelet op het niveau waarop de docenten les moeten geven. Studenten geven aan tevreden te zijn over deze ruime aandacht voor taalkunde.

Er is tevens sprake van een gedegen wisselwerking tussen de theorie- en de praktijkcomponent van de opleiding. Ook hier komt de 'transfer' van theorie naar praktijk als omgekeerd duidelijk naar voren. Een sterk punt van de opleiding in dit verband zijn de discussies tussen studenten binnen leerteams. In leerteam-verband wisselen studenten ervaringen uit, *best practices*, en leren zij de theorie te koppelen aan de praktijk en, omgekeerd, om hun praktische handelen te funderen in de theorie. Ook kan de student de theorie toepassen in de onderwijspraktijk om vervolgens zijn ervaring binnen het leerteam te bespreken.

De opleiding heeft op een inzichtelijke wijze de eindkwalificaties verder uitgewerkt in leerdoelen, hetgeen de toetsbaarheid ervan ten goede komt. Het auditpanel is positief over het feit dat de opleiding de verschillende onderwijseenheden regelmatig tegen het licht houdt, bijvoorbeeld naar aanleiding van studentevaluaties maar ook op basis van signalen uit de beroepspraktijk. Dit kan tot herziening leiden van leerlijnen of modules, zoals in 2016-2017 bij de leerlijn Taalvaardigheid. Het studieonderdeel Theorie van de taalbeheersing is binnen deze leerlijn vervallen waarna de inhoud ervan verdeeld is over andere taalvaardigheidsmodulen. Deze hebben daardoor een steviger theoretisch fundament gekregen.

De internationale dimensie in het programma komt met name naar voren bij de oriëntatie op internationale vakdidactische theorie aan de hand van internationale literatuur, onder andere op het terrein van literatuurdidactiek. Ook op het terrein van taalkunde schrijft de opleiding haar studenten Engelstalige literatuur voor. In *web lectures* en films op HUBl besteedt de opleiding aandacht aan actuele vakinhoudelijke en vakdidactische ontwikkelingen, zowel nationaal als internationaal. HUBl biedt de mogelijkheid bronmateriaal regelmatig te herzien en aan te passen aan nieuwe internationale ontwikkelingen.

▪ **Didactisch concept en werkvormen**

Generiek

Instituut Archimedes heeft een duidelijke eigen visie op opleiden en leren. Dit komt aantoonbaar tot uiting in het al eerdergenoemde concept van blended learning. De studenten kunnen kiezen voor blended 7 of blended 2, waarbij ze of 7 of 2 keer per periode naar de hogeschool komen.

De opleidingen maken voor al hun lessen gebruik van het digitale platform HUBl⁵, waar al het lesmateriaal van elke onderwijseenheid per les te vinden is en waar docenten en studenten met elkaar kunnen communiceren en samenwerken. Het auditteam constateert dat de betrokken docenten daarin sinds de visitatie bij de bacheloropleidingen in 2015 flinke slagen hebben gemaakt. HUBl ziet er heel aantrekkelijk en gestructureerd uit en biedt een grote variatie in invulling en werkvormen.

Het is interessant dat er sinds een half jaar ook een digitaal platform StHUBl is ontwikkeld, waarop studenten (en scholen) eigen blended lesmateriaal kunnen plaatsen voor gebruik in de eigen context (school/klas). Het auditteam beveelt de opleidingen aan nu ook na te denken over een blijvende toegang voor studenten tot (het materiaal op) stHUBl na afstuderen.

⁵ HUBl staat voor: Hogeschool Utrecht blended learning

Omdat de opleidingen het niet wenselijk vinden dat de studenten louter individueel met hun studie bezig zijn, hebben zij het concept van de zogenoemde leerteams ontwikkeld. Bij elke onderwijseenheid vormen groepen van ongeveer 6 studenten een leerteam, waarin zij samen werken en samen (van elkaar) leren. Studenten mogen de leerteams zelf vormen op basis van eigen criteria en leervragen. 'Dat levert waardevolle samenstellingen op', aldus de studenten en alumni. Studenten die de ambitie hebben de studie in 2 jaar af te ronden, kunnen samen een leerteam vormen. 'Wij stimuleren elkaar om het tempo vol te houden', aldus studenten die het auditteam sprak.

Aanvankelijk geeft een leerteambegeleider – een docent vanuit de leerlijn WPO - sturing en begeleiding, maar na verloop van tijd werken de studenten steeds autonomer binnen het leerteam. De leerteambegeleider zorgt tevens voor de verbinding tussen vakinhoud en vakdidactiek.

Per periode roostert de leerteambegeleider 3 formele bijeenkomsten in. Daarnaast kunnen de studenten ook wekelijks – bijvoorbeeld via HUbI of een eigen groepsapp - samenwerken.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen met blended learning, HUbI, StHUbI en de leerteams prachtige parels in handen hebben voor hun onderwijs. Ze zijn hiermee voorbeeldig voor andere (leraren)opleidingen.

Nederlands

Het auditteam is onder de indruk van de ontwikkelingen op het gebied van *blended learning* binnen deze opleiding. Samen met de master lerarenopleidingen Wiskunde en Engels behoort Nederlands tot de voorlopers in het gebruik hiervan. Het auditpanel is tevreden over de successen op dit terrein tot dusver. Zo zag het auditteam veel aansprekende voorbeelden van de opzet en inhoud van (lessen) binnen de onderwijseenheden. Het gebruik van StHUbI komt inmiddels aan bod bij verschillende studieonderdelen. De opleiding moet nog een plek vinden om StHUbI verder in de schoolpraktijk te gaan gebruiken, maar daar wordt aan gewerkt. De studenten waren zeer te spreken over HUbI, *blended learning* en de leerteams. Ze meldden dat zij veel samenwerken en van elkaar leren. *Blended learning* en samenwerking tussen studenten onderling sluiten prima aan, zo geven studenten aan.

De werkvormen die de opleiding gebruikt zijn passend bij de beoogde leerresultaten en bij de werkvormen die de student als eerstegraadsleraar in zijn eigen praktijk kan gebruiken. Daarmee brengen de docenten het dubbele bodemprincipe aantoonbaar in praktijk. De opleiding gaf daarvan een aantal aansprekende voorbeelden, zoals computerpractica met diverse software, kennisuitwisseling via *Google docs*, huiswerkbespreking in gedifferentieerde groepjes, samenwerkend leren via *Grand café of Legoman*.

De studenten die het auditteam sprak, waren zeer tevreden over de opleiding. Ze gaven aan het druk te hebben met het volgen en goed afronden van deze opleiding naast hun werk als leraar. Evenals bij de docenten, is er ook bij de studenten sprake van een grote mate aan inzet; ze leggen de lat voor zichzelf en voor de opleiding hoog en geven blijk van interesse in het vakgebied. Deze gretigheid blijkt ook uit het feit dat ze aangeven niet met een zesje tevreden te zijn. Studenten waarderen de nadruk op taalkunde en taalbeheersing en de wisselwerking tussen de opleiding en de eigen beroepspraktijk. Hierbij speelt het dubbele bodem-principe een belangrijke rol. Tevens waarderen studenten de zelfredzaamheid: zij moeten vooral zelf hun weg vinden in de opleiding, maar weten zich daarbij wel gesteund door docenten en medestudenten.

Studenten zouden graag meer willen functioneren vanuit persoonlijke leerdoelen. Ook stellen zij meer contacten met het wetenschappelijk onderwijs op prijs. In de opmaat naar gepersonaliseerd leren is het vaker variëren van toetsvormen (leerwegaafhankelijk) een nog verder te verkennen thema voor de opleiding. De opleiding geeft aan nadrukkelijk over deze thema's met studenten van gedachten te wisselen om zo nodig met aanpassingen te komen.

Instream, doorstroom, studeerbaarheid en studielast

Generiek

Bij de instroom hanteren de opleidingen de wettelijke toegangseisen. Daarnaast eisen de opleidingen dat studenten al een aanstelling hebben in het vo of mbo.

Instituut Archimedes biedt de master lerarenopleidingen in deeltijd aan in een tweejarig programma van 45 EC per studiejaar. Studenten kunnen er ook voor kiezen om de opleiding in drie jaar te doen met gemiddeld 30 EC per studiejaar.

Zoals al in de paragraaf 'didactisch concept' is beschreven kunnen studenten voorts kiezen voor blended 2 of blended 7.

Nederlands

De achtergrond van de groep instromende studenten in deze master lerarenopleiding is heterogeen. De opleiding stelt geen specifieke eisen aan de voorkennis van aspirant-studenten. Wel dienen zij te beschikken over een aanstelling in het mbo of vo. Uitgangspunt is verder dat studenten minimaal 160 uur op de bovenbouw lesgeven. Studenten wijzen er op dat zij al les geven in het eerstegraadsgebied Nederlands als ze met deze masteropleiding starten. De opleiding informeert de studenten bij de *intake* expliciet over de studiebelasting. Zij bespreekt dan tevens de voorkennis waarover de student al beschikt bij de start van de opleiding en of bijscholing gewenst/nodig is. Studenten krijgen in de maanden voorafgaand aan de studie al toegang tot HUBL. Zo kunnen zij via zelfstudie eventuele instroomdeficiënties wegwerken. Dat is een sterk punt omdat studenten dan zoveel mogelijk op een identiek niveau met de opleiding starten.

De studenten die het auditteam sprak, vonden de opleiding pittig maar 'te doen'. Door veel inzet en door veel tijd in de opleiding te investeren, tot zo'n 30 uren per week, is de opleiding in twee jaar te doen, zo geven zij aan. De verkorting van de reguliere opleiding van drie naar twee studiejaar heeft tot een aanmerkelijke verzwaring van de studielast geleid. Het blijft overigens mogelijk de opleiding in drie jaar te doen, maar veel studenten kiezen juist voor deze opleiding omdat ze die in twee jaar kunnen afronden. Zelfstudie en eigen verantwoordelijkheid staan hierbij centraal waarbij studenten ook een beroep kunnen doen op een begeleider vanuit de opleiding en op een begeleider/collega die hen coached op hun school. Laatstgenoemde staat dicht bij de student en heeft daardoor goed zicht op de capaciteiten van de collega/student en stuurt snel bij waar nodig. Studenten waarderen dit laatste in hoge mate omdat zowel vakdidactische als vakinhoudelijke discussies tussen collega's op de opleiding maar ook op de werkvloer voor hen zeer belangrijk zijn, want zij scherpen hun denken en leiden tot onmiddellijke (zelf)reflectie. De leerteams, die kenmerkend zijn voor de masteropleiding, vinden studenten belangrijk: zij bieden ruime mogelijkheden tot wederzijdse ondersteuning en leiden tot relevante feedback.

De opleiding heeft een aparte begeleider aangesteld voor de langstudeerders. De rendementscijfers laten zien, dat dit zijn vruchten begint af te werpen. Daarnaast vermoedt de opleiding dat de gelijkmatig opbouw in de vernieuwde onderzoekslijn ervoor heeft gezorgd dat de meeste studenten in 2017 conform de planning hun praktijkonderzoek en daarmee hun studie hebben kunnen afronden.

II. Docententeam

Generiek

Instituut Archimedes borgt dat de docenten die de master lerarenopleidingen verzorgen, deskundig zijn. De ontwikkeling van elke docent is onderwerp van de gesprekscyclus ResultaatGericht werken (RGW).

Instituutbreed is er een professionaliseringsplan. Het Instituut biedt verschillende trajecten, o.a. op het terrein van het begeleiden van onderzoek en blended learning. De komende twee jaren ligt de focus op gepersonaliseerd leren.

Kennisdeling vindt o.a. plaats in de vorm van studiedagen op instituuts-, cluster- en teamniveau.

Daarnaast geldt voor alle lerarenopleidingen dat er op didactisch niveau contacten zijn met internationale netwerken zoals NPDL⁶ en Icefil⁷ en met universiteiten. Hier haalt Instituut Archimedes kennis, maar is zij ook exemplarisch voor andere universiteiten/netwerken wat betreft haar didactisch concept.

Kennisontwikkeling, onderzoek en innovatie wordt ook gevoed vanaf 'de andere kant'. Instituut Archimedes kent een aantal lectoraten met kenniskringen, waarin docenten van de master lerarenopleidingen participeren. Deze lectoraten zijn nauw betrokken bij het onderwijs. Het auditteam acht het waardevol dat er nu ook voor elk cluster een vakdidactisch lectoraat is. In het licht van hetgeen het auditteam eerder opmerkte bij standaard 1 en bij de paragraaf 'programma', beveelt het auditteam de opleidingen aan de lectoraten een duidelijke rol te geven in het op elkaar betrekken van de verschillende kenmerken van de Utrechtse leraar en de 8^e onderzoekscompetentie.

Interessant zijn voorts de instituutsbrede projecten, die bedoeld zijn om innovaties te stimuleren gericht op de realisatie van de Utrechtse leraar. In zogenoemde innovatieslabs proberen betrokken docenten innovaties eerst uit of ontwikkelen innovaties eerst goed door voordat ze in de opleidingen worden geïmplementeerd. Zo werken de docenten o.a. in blended labs aan de doorontwikkeling van tools en onderzoek naar blended learning en in teachlabs aan het ontwikkelen van producten samen met het werkveld. In het in standaard 1 al genoemde International Centre of Excellence for Innovative learning werken docenten aan internationale projecten. Zo worden docenten vanuit drie lijnen 'gestuurd': de eigen vakgroep en het bijbehorende overleg met andere vakgroepen, het lectoraat en de instituutsbrede innovatielabs, onderzoekslabs en teachlabs.

Nederlands

Het kernteam dat in de masterlerarenopleiding Nederlands verzorgt, is in ruime mate gekwalificeerd. Het beschikt over de noodzakelijke kennis en expertise om alle vakinhoudelijke en vakdidactische onderwijseenheden op masterniveau te verzorgen. Daarnaast is er binnen het team expertise op het gebied van onderzoek, *blended learning*, gepersonaliseerd leren en toetsing. Alle docenten beschikken verder over ervaring in het voortgezet onderwijs. Binnen het Instituut Archimedes zijn 200 docenten werkzaam waarvan tien procent gepromoveerd is. Bij 'Nederlands' zijn drie docenten gepromoveerd op een voor de opleiding relevant terrein. Docenten houden de literatuur op hun vakgebied bij en volgen daarnaast vakrelevante cursussen. Verschillende docenten van de opleiding zijn betrokken bij de lectoraten 'Geletterdheid' en 'Normatieve professionalisering'.

Het auditteam stelt op basis van de gesprekken tijdens de audit vast, dat de docenten de praktijk naar binnen halen. Zij beschikken over een uitgebreid netwerk in het onderwijs, waartoe zij overigens ook hun studenten en alumni rekenen. Een aantal docenten bezoekt studiedagen en internationale conferenties en leveren hieraan ook een bijdrage door presentaties.

Het aantal lesbezoeken van HU-docenten aan de school van hun studenten is beperkt. In de regel één keer en in een enkel geval twee keer. Zij zouden meer lessen willen bezoeken van studenten, hetgeen echter lastig te organiseren valt gelet op het onderwijs dat zij op de hogeschool moeten verzorgen. De werkdruk binnen het docententeam heeft aandacht, zo blijkt tijdens de audit. Er gebeurt heel veel tegelijk binnen de opleiding, zo geven de docenten aan. Zo zouden er nog meer 'luikjes' open kunnen op het terrein van onderzoek en naar het onderwijsveld toe. Het is binnen het team docenten vooral taak om de verscheidenheid aan docententaken goed te verdelen.

⁶ NPDL: New Pedagogies of Deep Learning

⁷ Icefil: international centre of excellence for innovative learning

De studenten die het auditteam sprak, waren uitermate tevreden over hun docenten (veel kennis, enthousiast, inspirerend, bevlogen). Ook alumni blijken tevreden te zijn over de docenten en hun voorbeeldgedrag via het dubbele bodemprincipe. Dat laatste zou wel meer verbonden mogen worden met de eigen leerdoelen van de studenten. De wisselwerking tussen de opleiding en de school waar studenten werken is 'okay'. Het aantal lesbezoeken van HU-docenten aan hun school is beperkt. In de regel één keer en in een enkel geval twee keer.

III. Voorzieningen

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de didactische uitgangspunten van de opleidingen ook tot uiting komen in de voorzieningen. De focus van de opleidingen ligt bij facilitering in toegang tot informatie en interactie.

De studenten hebben toegang tot databases via HU-bibliotheek en daarin toegang tot internationale (vak)literatuur. Tevens is er een fysieke mediatheek aanwezig.

Communicatie met en tussen studenten wordt gefaciliteerd door het digitale platform HUBL. Dit platform heeft de laatste jaren een forse ontwikkeling doorgemaakt om blended learning mogelijk te maken. Alle onderwijseenheden zijn op HUBL ingericht volgens een vaste en duidelijke structuur.

In lijn met het principe van het dubbele bodemleren, hebben de opleidingen nu een tweede platform ontwikkeld voor studenten: StHUBL.

Via Sharepoint is alle opleidings specifieke en algemene informatie te raadplegen.

Nederlands

De opleiding maakt gebruik van blended learning en wijst er op, dat zij hierdoor 'sterkere studenten' krijgt die binnen leerteams samenwerken. Door de inzet van ICT ontstaat er een leeromgeving waar studenten elkaar kunnen beoordelen tijdens leerteamsessies op basis van video-opnamen.

Weging en Oordeel

Het auditteam is van oordeel, dat de master lerarenopleiding Nederlands beschikt over een sterke vakinhoudelijke en praktijkgerichte component die goed en inzichtelijk is uitgewerkt. De ruime aandacht voor taalkunde, hoewel geen onderwerp bij het 'centraal schriftelijk' in het vo, sluit aan bij ontwikkelingen in dit vakgebied. Een terechte keuze van de opleiding die ook studenten weten te waarderen als een meer verdiepend aspect van de opleiding dat relevant is voor de beroepspraktijk. De onderwijsleeromgeving is prima opgezet en sluit aan bij de behoefte van studenten. De opleiding zorgt voor vakinhoudelijke wisselwerking tussen de leerlijnen. De didactische werkvormen die zij gebruikt, zijn passend bij de beoogde leerresultaten en bij de werkvormen die de student als eerstegraadsleraar in zijn eigen onderwijspraktijk kan gebruiken. Het docententeam is goed opgeleid en houdt ontwikkelingen op het eigen vakgebied bij. Het is goed dat deze opleiding beschikt over en 'gevoed' wordt door twee stevige lectoraten alsmede door de innovatielabs. De studenten en alumni zijn uitermate tevreden over hun docenten en het voorbeeldgedrag dat zij vertonen. Ook waren zij zeer tevreden over het praktische programma, over de specifieke aandacht voor de probleemgerichte aanpak, over de leerteams en HUBL. De opleiding is pittig, maar studeerbaar.

De opleiding biedt de studenten aan de hand van de generieke leerlijnen OPO en WPO en de vakinhoudelijke en vakdidactische leerlijnen voldoende mogelijkheden hun competenties, (vakspecifieke) kennis en (vakspecifieke) vaardigheden tot op masterniveau te ontwikkelen. Het is nu nog belangrijk dat alle docenten van alle opleidingen een zelfde beeld hebben/krijgen bij (de functie en uitwerking van) het praktijkonderzoek dat ze de studenten willen laten uitvoeren met het oog op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen en dat zij hun eigen expertise op het terrein van ontwerp onderzoek vergroten.

Het auditteam is van oordeel, dat de opleidingen met blended learning, blended 2 en 7, HUBL, StHUBL en de leerteams prachtige parels in handen hebben voor hun onderwijs. Ze zijn hiermee voorbeeldig voor andere (leraren)opleidingen. Ook de overige voorzieningen zijn goed op orde en werken ondersteunend aan de studie.

Het auditteam komt op grond van alle bovenstaande sterke elementen tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Generiek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de master lerarenopleidingen van de HU op een systematische wijze het proces van het toetsen en beoordelen hebben ingericht. De basis is het toetskader van Faculteit Educatie, dat de uitgangspunten en kwaliteitseisen voor toetsen en beoordelen beschrijft. Elke opleiding heeft dit kader uitgewerkt in een toetsprogramma en in toetsplannen per cursus.

Elke opleiding heeft een relatieschema opgesteld, dat in één overzicht helder weergeeft welke competenties en onderdelen van de kennisbasis zij bij de verschillende programmaonderdelen toetst en met behulp van welke toetsvorm(en).

Nederlands

Toetsvormen

De opleiding maakt gebruik van zowel formatieve als summatieve toetsing. Ook de medestudenten uit de leerteams hebben daarbij als *peers* een rol. Dat is een sterk element. Per studieonderdeel geeft de opleiding aan welke toetsvorm zij hanteert: schriftelijke toets, een opdracht, een assessment of een mondelinge toets. Voor de opleiding geldt toetsen, en dan met name de formatieve toetsing, als een belangrijk bron van feedback voor zowel de docent als voor de student. Studenten krijgen bij formatieve toetsing zowel mondelinge als schriftelijke feedback. Voor de summatieve toetsing geldt dat het veelal schriftelijke feedback betreft afkomstig van de docent of de expert. Zij ontvangen de docent-beoordeling van opdrachten of assessments in een *rubric* die de feedback bevat voor de student.

De opleiding hanteert bij het toetsen en beoordelen bewust het zogenoemde 'dubbele bodem-principe': studenten komen in aanraking met toetsvormen die zij ook in de schoolpraktijk kunnen gebruiken. Dat is waardevol volgens het auditpanel. Een goed voorbeeld hiervan trof het auditpanel aan bij het studieonderdeel *Mondelinge taalvaardigheid*. De summatieve toets bestaat hierbij uit een beschouwend/betogend referaat over een vakrelevant onderwerp. Deze toetsvorm sluit aan bij de onderwijspraktijk van de student-leraar: zij zullen ook zelf onderwijs in en toetsing van mondelinge taalvaardigheden bij hun eigen leerlingen moeten vormgeven. Bij het studieonderdeel *Taalkunde in de praktijk* bestaat de summatieve toets uit een dossier met daarin opgenomen de uitwerking van vier opdrachten die relevant zijn voor de onderwijspraktijk. Deze opdrachten bestaan uit een recensie, het ontwerp van een leerlijn taalkunde voor de bovenbouw, het ontwerp van taalkundig materiaal voor een les en een webtekst over een taalkundige stroming. Een prima en voldoende onderscheidende keuze volgens het auditpanel. In de leerlijn *Taalvaardigheid* toetst de opleiding alle vaardigheden. Zo ontwerpen studenten in de module *Leesvaardigheid* lesmateriaal op basis van een zelfuitgevoerde analyse. Bij het studieonderdeel *Argumenteren* werkt de student aan een schriftelijk examen waarin zij de argumentatie binnen een betogende tekst analyseren. Essentieel is volgens de opleiding verder bij schriftelijke én mondelinge toetsing, dat zij zich altijd baseren op theorieën en concepten die centraal staan binnen het studieonderdeel en deze wendbaar, dus in de praktijk en bij verschillende studieonderdelen, kunnen toepassen.

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding op een voorbeeldige wijze de formatieve en summatieve toetsen per leerlijn heeft uitgewerkt en daarbij aangeeft welke eindkwalificaties zij toetst, wie de beoordeling uitvoert en hoe de beoordeling plaatsvindt. Het was voor het auditpanel dan ook vrij eenvoudig vast te stellen welke eindkwalificaties de opleiding aan de verschillende toetsvorm koppelt. Tevens is hierbij op een goed navolgbare wijze de toetsvorm (formatief en summatief) beschreven. Prima.

Validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid

Generiek

De opleidingen zorgen er op verschillende manieren voor dat de toetsen valide, betrouwbaar en transparant zijn. Dat doen zij o.a. door:

- de toetsplannen per module en de toetsmatrijzen met een beschrijving van de toetsvorm(en), toetsdoelen, beheersingsniveau op een bepaalde taxonomie, cesuur en door studenten op verschillende manieren en plekken te informeren over de leerdoelen, het beheersingsniveau, de toetsvorm, de opdracht en de beoordelingscriteria van elke cursus;
- bij het toetsontwerp altijd meerdere docenten te betrekken conform het zogenoemde vierogenprincipe;
- het laten aanwijzen van deskundige examinatoren die beschikken over minimaal het niveau Basiskwalificatie Examinering (BKE);
- regelmatig kalibratiebijeenkomsten te organiseren voor docenten die het onderzoeksverslag beoordelen. Dit acht het auditteam heel belangrijk, daar hij in de beoordeelde eindwerken nog een flinke bandbreedte waarnam;
- professionalisering van examinatoren, waaronder de training assessmentvaardigheden+ voor de assessoren die het Assessment Master afnemen;
- peerreviews in het Landelijk Overleg Vakmasters (LOVM). Hierin hebben de opleidingen o.a. toetsen, beoordelingsformats en concreet studiemateriaal vergeleken aan de hand van een kijkkader onder begeleiding van een onafhankelijke vakinhoudelijke deskundige.

Daarnaast bewaken de examencommissie en de expertgroepen de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. (Zie volgende paragraaf.)

Nederlands

Uit de *peer-review* van het landelijk overleg vakmaster Nederlands is gebleken dat de toetsen van deze masterlerarenopleiding aansluiten bij het masterniveau en dat de toetsen de kennisbasis voldoende afdekt. Op basis van opmerkingen uit deze *peer-review* zijn een beperkt aantal aanpassingen, met name in de letterkundelijn, doorgevoerd. Docenten hebben deze collegiale consultatie adequaat ingezet ten behoeve van verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, zo stelt het auditpanel vast.

De toetsvormen zijn transparant en er is voor studenten vooraf voldoende informatie over de toets of afsluitende opdracht beschikbaar. Er lijkt een lichte voorkeur te zijn voor het inzetten van lessenseries als toetsvorm. Een aantal studenten beschouwt het als een voordeel dat zij deze direct kunnen inzetten in hun praktijk; andere studenten pleiten voor meer variatie en keuzevrijheid. Zo kan de opleiding de vakdidactiek op een gevarieerdere wijze kunnen toetsen. In de opmaat naar meer gepersonaliseerd leren is dus het vaker variëren van toetsvormen (leerwegaafhankelijk) een verder te verkennen thema voor haar. De docenten doen ervaring op met het gebruik van *modelling*-technieken, en de inzet van mondelinge en digitale toetsvormen als presentaties en filmpjes. Het lijkt raadzaam deze lijn voort te zetten maar daarbij wel te blijven letten op de uitvoerbaarheid ervan.

Examencommissie en expertgroepen

Generiek

Instituut Archimedes kent één examencommissie voor alle opleidingen van het instituut. Het auditteam heeft geconstateerd dat deze commissie een stevige rol speelt in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en hierin ook pro-actief optreedt.

Zo heeft de commissie bijvoorbeeld de Facultaire toetscommissie⁸ opdracht gegeven onderzoek te doen naar het masterniveau. Op basis hiervan zijn maatregelen geformuleerd, waaronder verbetering van het beoordelingsformulier Assessment Master. De examencommissie heeft nu een vervolgonderzoek gepland naar de opvolging van dit verbeterpunt.

Ook is er in opdracht van de examencommissie in de zomer van 2017 een nieuw toetskader opgesteld met het oog op de flexibilisering van het onderwijs/gepersonaliseerd leren en het valideren van eerder verworven competenties.

Naast de examencommissie kent het Instituut Archimedes expertgroepen die de kwaliteit van het toetsen en beoordelen mede bewaken: i) op clusterniveau de CETB⁹ waarin van elke opleiding één opleider deelneemt, ii) op het niveau van de vakoverstijgende studieonderdelen de VETB¹⁰ en iii) op instituutsniveau de IETB¹¹. Deze expertgroepen adviseren en ondersteunen de opleidingen, delen kennis en doen ook onderzoek. Zij leggen verantwoordelijkheid af in de lijn aan het management. Thema's van de afgelopen periode waren o.a. het bespreken van toetsplannen met vertegenwoordigers van de vakken, formats laten ontwikkelen voor toetsplannen, variëteit in toetsen. Ook heeft het CETB tussen 2015 en 2017 de toetsen van exemplarische cursussen van elke opleiding geanalyseerd op validiteit en betrouwbaarheid. Daar waar nodig hebben de productmanagers de toetsing/toetsplannen aangepast. Daarnaast kent de Faculteit Educatie van de hogeschool een Facultaire toetscommissie die onderzoek uitvoert voor de examencommissie(s) van de faculteit, zoals het hierboven vermelde onderzoek.

Het auditteam is positief over de hierboven beschreven borgingsmechanismen voor de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

Afstuderen

Generiek

De opleiding toetst het gerealiseerde masterniveau in een zogenoemd 'borgingsprogramma'. De ijkpunten van dit borgingsprogramma zijn voor alle master lerarenopleidingen van Instituut Archimedes/Hogeschool Utrecht gelijk:

- een onderzoeksverslag en een presentatie van het praktijkonderzoek waarmee de student de leerlijn 'Onderzoek in de eigen onderwijspraktijk' afsluit. De presentatie is voorwaardelijk voor de beoordeling. Het praktijkonderzoek wordt door twee onafhankelijke examinatoren beoordeeld;
- het Assessment Masters waarmee de student de leerlijn 'Werken aan professionele ontwikkeling' afsluit (met ingang van 2017-2018 de module 'Professionele Master'). Dit assessment bevat de volgende onderdelen: i) het portfolio met bewijzen van de acht competenties in de praktijk, feedback op het functioneren van de student en de eigen reflectie van de student op zijn ontwikkeling, ii) een presentatie door de student en iii) een criteriumgericht interview. Het assessment wordt afgenomen door twee examinatoren: een interne assessor en een assessor uit het werkveld. Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding het werkveld hierin betreft. Het auditteam beveelt de opleidingen nog aan aandacht te besteden aan de navolgbaarheid van hetgeen in de presentatie en het assessment aan de orde komt. Dat is ook een punt waarin de examencommissie verbetering wenst: de examinatoren vullen de formulieren niet altijd zorgvuldig in;
- een of meerdere toetsen behorende bij de vakcursussen die exemplarisch zijn voor het masterniveau (zie verder hierna.)

⁸ Facultaire Toetscommissie: ingesteld door het College van Examens van de faculteit. In deze commissie hebben de voorzitters van de vier examencommissies van de faculteit zitting.

⁹ CETB: Cluster Expertgroep Toetsen en Beoordelen

¹⁰ VETB: Vakoverstijgende Expertgroep Toetsen en Beoordelen

¹¹ IETB: Instituuts Expertgroep Toetsen en Beoordelen

Nederlands

De toets die de onderzoekslijn afsluit, bestaat uit een onderzoeksverslag en een presentatie van het praktijkonderzoek. Studenten geven aan dat deze wijze van toetsing in voldoende mate een beroep doet op zowel kennis als vaardigheden.

De leerlijn 'Werken aan professionele ontwikkeling' sluit de student af met een assessment dat een portfolio, een presentatie en een criteriumgericht interview omvat. Twee studieonderdelen beschouwt de opleiding als exemplarisch voor het vak en voor het door de student behaalde masterniveau: *Moderne letterkunde* en *Schrijfvaardigheid*. Studenten moeten hiervoor minimaal een 'voldoende' scoren. Het resultaat van beide toetsen is opgenomen in de lijst met afstudeerwerken waaruit het auditpanel een keuze heeft gemaakt voor het bepalen van het bereikte eindniveau (zie standaard 4). In de toetsen van de beide exemplarische vakken hebben de studenten aangetoond dat zij beschikken over de kennis en vaardigheden die zij als vakexpert en vakdidacticus op masterniveau nodig hebben. De eigen profielkenmerken – probleemaanpak, innovatief en kennisconstructeur – waren in de uitwerking van de toetsen terug te zien.

De docenten uit het team zijn als vakdidacticus of als onderzoeksbegeleider betrokken bij de praktijkonderzoeken en het eindassessment. Daarnaast participeren zij bij het onderzoekstraject van studenten in hun leerteam.

Eigen waarneming van het auditteam van de kwaliteit van de toetsen Nederlands

Het auditpanel heeft verschillende toetsen van de opleiding beoordeeld en komt daarbij, samengevat, tot de volgende bevindingen.

- Er is voldoende variatie in de toetsen. Zeker de laatste tijd wordt er veel geëxperimenteerd met verschillende toetsvormen waaronder meer presentaties en formatieve toetsing via HuBL.
- De opleiding hanteert verschillende vormen van toetsen waaronder onderzoekjes gekoppeld aan de vakinhoud en beroepspraktijk. Studenten leren via de variatie aan toetsvormen ook over hun eigen toetsing als leraar.
- Er wordt gewerkt met het vierogen-principe. Bij de praktijkonderzoeken is de rol van begeleider en beoordelaar gescheiden.
- De toetsen zijn in lijn met de doelen en de beoordelingsformulieren zijn over het algemeen helder. Alleen de rubric voor de beoordeling van het afstudeeronderzoek achtte het auditteam te gedetailleerd. Het beoordelingsformulier bestaat uit een lange (afvink)lijst waarop de studenten voor allerlei (deel)aspecten punten kunnen behalen. Het auditteam signaleert hierin een gevaar: als alle punten worden opgeteld, kan een student mogelijk een hoger cijfer halen, terwijl een helicopterview wellicht tot een andere i.c. lagere beoordeling zou leiden. Ook kunnen studenten een voldoende halen, terwijl aan punten/criteria die cruciaal zijn voor het masterniveau niet voldaan wordt. Deze aspecten noemde ook de examencommissie als aandachtspunt. De master lerarenopleidingen zijn hier al mee bezig door een meer holistische wijze van beoordeling op te zetten. Dat is een goed initiatief.
- De onderwerpen in toetsen en opdrachten zijn praktijkrelevant. Vakinhoudelijke toetsen sluiten aan bij de kennisbasis en daarmee ook bij het eindexamenprogramma van het schoolvak Nederlands.

(Zie voor het eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau door de studenten standaard 4.)

Weging en Oordeel

De opleiding Nederlands toetst en beoordeelt zeker op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. Er is een duidelijk toetskader en er zijn voor alle cursussen toetsprogramma's, toetsplannen en toetsmatrijzen aanwezig. Als bovengemiddeld beschouwt het auditpanel de wijze waarop de opleiding Nederlands de beide toetsvormen (formatief en summatief) heeft uitgewerkt per leerlijn. Zij heeft hier goed over nagedacht, weet dit helder op papier te zetten en tijdens de audit te verwoorden. Kortom, doorleefd en goed op papier gezet. Met het formuleren van een meer holistische rubric zijn de master lerarenopleidingen al bezig. Daarover is het auditteam positief.

Het auditteam is ook positief over de rol die de examencommissie en de expertgroepen vervullen in de borging van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen, over hun proactief optreden door bijvoorbeeld het masterniveau te (laten) onderzoeken, over hun ondersteuning en advisering van de opleidingen en de analyses die zij uitvoeren.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve punten tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Generiek

Uit recent onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs onder afgestudeerden (juni 2016) en uit evaluaties en gesprekken tijdens de audit, is gebleken dat de alumni tevreden zijn over hun vakinhoudelijke en vakdidactische expertise. De alumni die het auditteam sprak, vonden dat zij betere docenten zijn geworden. Ze meldden dat zij een bredere visie hebben gekregen op goed onderwijs, kritischer zijn en sinds de studie (nog) meer proactief binnen de school zijn gaan optreden door bijvoorbeeld trekker te worden van onderwijsvernieuwingen.

De leden van de Raad van Advies noemden de onderzoekende houding en ontwikkelvaardigheden van de afgestudeerden van meerwaarde voor de scholen. De studenten/leraren leveren na deze masterstudie vaak een actieve(re) bijdrage aan de 'performance' van de ambities van de scholen.

Nederlands

Vrijwel alle alumni van de opleiding krijgen een functie als leraar Nederlands in het eerstegraadsgebied. De meeste studenten werken al op eerstegraadsniveau tijdens hun HU-studie. De opleiding kan wel meer gebruik maken van haar alumni door hen nauwer te betrekken bij de opleiding en daarbij meer gebruik te maken van hun kennis en kunde.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau

Generiek

Het auditteam heeft in totaal van zeven studenten van elke opleiding eindwerken bestudeerd. Van twee studenten uit 2016 bestudeerde het auditteam het portfolio behorend bij de leerlijn 'Werken aan professionele ontwikkeling' en het onderzoeksverslag behorend bij de leerlijn 'Onderzoek in de eigen onderwijspraktijk'.

Van drie studenten uit 2017 bestudeerde het auditteam het complete dossier van het borgingsprogramma: het portfolio, het onderzoeksverslag en de uitwerking van de toetsen die exemplarisch zijn voor het eindniveau van de opleiding.

Van twee studenten uit 2017 bestudeerde het auditteam alleen het portfolio en het onderzoeksverslag.

Nederlands

De door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten gaven een goed beeld van het gerealiseerd eindniveau. De opdrachten waren zodanig vormgegeven, dat studenten theoretische concepten moesten vertalen naar praktijksituaties. Dit was in de uitwerking terug te vinden.

Er zijn wat het auditpanel betreft geen twijfels over het gerealiseerd eindniveau van de door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten. Zo is in de eindopdracht van poëzie al in de opdrachtformulering duidelijk dat het hier om een opdracht gaat die het bachelorniveau overstijgt; uitwerking ervan vraagt om kennis van en de verwerking van literaire concepten. Ook bij taalkunde slaagt de opleiding erin theoretische uitgangspunten te bevragen en daarbij een link te leggen naar de toepassing ervan in het eerstegraads gebied. Studenten geven tijdens de audit aan dat de opleiding op een praktijkrelevante wijze het eindniveau toetst. Het auditpanel onderschrijft dit.

De bestudeerde praktijkonderzoeken zijn van masterniveau. Wel zijn de onderzochte onderwerpen tamelijk voorspelbaar en veelvoorkomend. Studenten kunnen bij hun onderwerpkeuze meer de nadruk leggen op innovatieve onderwijsmethodieken. De onderwerpkeuze ontstaat vooral vanuit een verlegenheidssituatie in de onderwijspraktijk. Studenten worden adequaat begeleid in het opzetten van het onderzoek en verzamelen data in hun beroepspraktijk. Met name het theoretisch kader is meer dan eens te summier uitgewerkt, dat kan uitgebreider, evenals het gebruik van primaire (anderstalige) literatuur. De ingevulde *rubrics* zijn weliswaar navolgbaar, maar de beoordelingen zijn zeker bij eerdere cohorten nauwelijks toegelicht.

De bestudeerde portfolio's lijken soms wat willekeurig en onvolledig samengesteld, zo ontbreekt veelal de theoretische onderbouwing. Zij gaven het auditpanel een voldoende beeld van de werkzaamheden van de student op zijn werkplek. Duidelijk is in ieder geval uit de portfolio's af te leiden, dat de student het ontwikkelingsproces naar het masterniveau heeft afgerond. Dat vindt het auditpanel essentieel.

Weging en Oordeel

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken hebben aangetoond dat zij beschikken over de competenties van een leraar Nederlands op masterniveau. Alumni zijn tevreden over hun vakinhoudelijke en vakdidactische expertise en hun nieuwe, andere rol binnen de school. De opleiding kan haar alumni nauwer dan thans het geval is bij de opleiding betrekken.

Vertegenwoordigers vanuit het werkveld constateren dat de studenten na deze masterstudie van meerwaarde zijn voor de scholen.

Het auditteam beoordeelt de onderzoeksverslagen met minimaal een voldoende, maar ziet bij de uitvoering van de onderzoeken nog wel een enkel ontwikkelpunt waarmee de opleiding de onderzoeken en verslagen op een hoger niveau kan brengen. Het betreft dan met name het achterliggend theoretisch kader en het gebruik van literatuur.

De bestudeerde portfolio's zijn informatief maar kunnen zeker meer structuur gebruiken. Zij laten de groei van de student zien naar het masterniveau. Daarmee is de cirkel rond en voldoet de student aan de eindkwalificaties. Het auditteam komt op grond van het bovenstaande tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL NEDERLANDS

De master lerarenopleiding Nederlands biedt een stevig vakinhoudelijk en zeer praktijkgericht curriculum aan, dat er voor zorgt dat de studenten voldoende toegerust zijn als leraar in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. De eigen profilering komt terug in de doelstellingen, het curriculum, de toetsing en de werkstukken van studenten. De studenten zijn tevreden over de inhoudelijk deskundige en inspirerende docenten die deze opleiding verzorgen. De opleiding heeft met blended learning, blended 2 en 7, HUBl, StHUBl en de leerteams prachtige parels in handen voor haar onderwijs.

- Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding voor standaard 1 met betrekking tot de leeruitkomsten zonder meer een 'voldoende' verdient.
- Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor standaard 2 met betrekking tot het generieke en opleidingsspecifieke programma, docententeam en de voorzieningen een 'goed' verdient.
- Het auditteam beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'goed'.
- Het auditteam beoordeelt standaard 4 met betrekking tot de gerealiseerde leerresultaten als 'voldoende'.

Het auditteam komt het op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor de master lerarenopleiding Nederlands van Hogeschool Utrecht.

6. AANBEVELINGEN

Generiek

- Het auditteam beveelt de opleidingen aan de verschillende beelden binnen én tussen de vakgroepen met elkaar te delen, opdat er eenzelfde concept 'masterniveau' ontstaat en de bandbreedte kleiner wordt. Daarbij kunnen de opleidingen ook de alumni en studenten bevragen, want die hebben ook beelden hierbij.
- Met betrekking tot onderzoek heeft het auditteam de volgende aanbevelingen:
 - zorg dat het concept over onderzoek dat de opleidingen willen volgen en de beoogde methodische grondigheid 'tussen de oren' van iedereen komt te zitten;
 - zorg dat de docenten hun expertise op het terrein van interventieonderzoek vergroten;
 - wijs in elke vakgroep een aantal specialisten aan te in plaats van iedere docent onderzoek te laten begeleiden;
 - kijk nog eens kritisch naar het aantal benodigde uren voor begeleiding en het maximaal aantal te begeleiden studenten per cursusjaar;
- Het auditteam beveelt de opleidingen sterk aan om het werkveld expliciet(er) te betrekken bij de werkplek als leerplek en de begeleiding vanuit de school/sectie, bij de concrete invulling van het onderwijs, bijvoorbeeld door vormen van co-creatie te intensiveren, en bij de wijze waarop de opleidingen (moeten) inspelen op actuele onderwijsontwikkelingen.
- Het auditteam beveelt de opleidingen aan nu ook na te denken over een blijvende toegang voor studenten tot (het materiaal op) stHUBl na afstuderen. Mocht dat stuiten op problemen met beveiliging, overweeg dan materiaal te plaatsen op een openbare toegankelijk site als Wikiwijs.
- Het auditteam beveelt de opleidingen aan aandacht te besteden aan de navolgbaarheid van hetgeen in de presentatie en het assessment aan de orde komt.

Nederlands

- Meer samenwerking met het wetenschappelijk onderwijs is een punt van aandacht. Die samenwerking kan naar twee kanten werken: de HU-opleiding ontvangt input vanuit het wo over wetenschappelijke ontwikkelingen uit eerste hand, het wo ontvangt vanuit de HU signalen over ontwikkelingen in het werkveld waar het wo onderzoeksmatig mee aan de slag kan, daarbij ondersteund door de HU-opleiding.
- Bied studenten meer keuzevrijheid bij de opleidingstrajecten die ze volgen zodat ze meer dan thans het geval is hun eigen interesse(s) kunnen volgen. Zorg daarbij wel dat je voldoende grip houdt op het functioneren van de student op zijn werkplek en zorg voor goede afstemming met de stageschool.
- De feedback naar aanleiding van de afstudeerwerken kan uitgebreider waardoor de beoordeling werkelijk leerzaam wordt.
- Bied studenten meer keuzevrijheid bij de opleidingstrajecten opdat zij, meer dan thans het geval is, hun eigen interesse(s) kunnen volgen.
- Kijk eens kritisch naar de inrichting van het afstudeertraject. Is praktijkonderzoek voor deze opleiding een voor de hand liggend product waarmee studenten hun master afstudeerniveau aantonen of kan dat ook in de vorm van een portfolio?
- De werkdruk van de docenten is een thema. Het leggen van prioriteiten en een duidelijke fasering van de invoering van onderwijsvernieuwing kunnen een uitkomst bieden.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-masteropleiding Leraar Nederlands deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	V
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Programma audit lerarenopleidingen master Instituut Archimedes, Hogeschool Utrecht

Datum: 16, 22 en 23 november 2017

Talen: Duits, Engels, Frans, Nederlands.

Exact: Aardrijkskunde, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde.

Presentaties en inzien materialen op 16 november 2017			
8.45 uur Ruimte 7007 Padualaan 97	Kennismaking		
9.00 – 9.25 Ruimte 7.007	vooroverleg panel: kernpanel en vakauditoren		
9.25 – 13.15 uur	Presentaties lerarenopleidingen master Instituut Archimedes	9.30 -10.30 uur: presentatie algemeen Ruimte 2018 10.30- 10.45: Pauze in 2018 10.45 uur- 11.45 uur: presentatie opleidingsspecifiek 1 Duits: lokaal 2019 Engels: ruimte 2025 Frans: ruimte 2031 Nederlands: ruimte 2047 Wiskunde: ruimte 2053 11.45-12.00: pauze in 2018 12.00- 13.00 uur: presentatie opleidingsspecifiek 2 Aardrijkskunde: 2059 Biologie:9009 Natuurkunde:9015 Scheikunde:9011	
13.00-17.00 Ruimte 7007	Lunch: 13.15 -14.00		
	Introductie materiaal: 14.00 Materialen inzien: 14.15-17.00	Materiaal talen Duits, Engels, Frans Nederlands.	Materiaal exact aardrijkskunde, biologie, natuurkunde, scheikunde, wiskunde.

Eerste auditdag: woensdag 22 november 2017

Tijd/ruimte	Gespreksthema	Onderwerpen	Gesprekspartners opleidingen	Auditoren: Kernpanel en vakdeskundigen	Gesprekspartners opleidingen	Auditoren: Kernpanel en vakdeskundigen
07:45-08:00 Ruimte 2059	Ontvangst auditcommissie Door projectleider					
08:00-09:00 Ruimte 2059	vooroverleg kernpanel			Kernpanel Ruud v.d. Herberg (vz) Jaap Buitink, <i>domeindeskundige</i> Ellen v.d. Berg, <i>domeindeskundige; ict</i> Mark Mittelmeijer <i>werkvelddeskundige</i> Vincent Kraaijeveld, <i>student</i> Rianne Versluis <i>secretaris</i>		
09:00-09:45 Ruimte 2053	Utrechtse leraar en blended learning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eigenheid en inkleuring masteropleidingen Instituut Archimedes (IA) en borging daarvan. ▪ blended learning IA. ▪ ambities IA 	Jaap van Voorst , <i>instituuetsdirecteur</i> Rene Karman , <i>manager onderwijs BA en MA, onderzoek en innovatie</i> Nico de Jong , <i>lid Raad van Advies</i> Theo van den Bogaart , <i>Hogeschoolhoofddocent(hhd); onderwijsinnovatie/ blended learning</i> Inge Blauw , <i>projectmanager onderwijsinnovatie</i>	Kernpanel Ruud v.d. Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld (student) Rianne Versluis (secr.)		
09:45-10:00	pauze					

<p>10:00-10.45 Ruimte 2053</p>	<p>Realisatie onderwijsleer-omgeving</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Basisstructuur curriculum masteropleidingen en uitwerking algemene en vakspecifieke onderdelen; wisselwerking daartussen en toetsing daarvan. ▪ Didactische uitgangspunten en uitwerking daarvan. ▪ Deskundigheid en professionalisering docenten. ▪ Voorzieningen ▪ Borging kwaliteit van de onderwijsleer-omgeving. 	<p>Rene Karman, <i>manager onderwijs BA en MA, onderzoek en innovatie</i> Stephanie Edwards, <i>innovatie en blended learning</i> Alienke Jansen, <i>curriculumverantwoordelijke (cv)</i> Lisette Munneke, <i>hhd; professionele ontwikkeling en praktijkonderzoek (algemene onderdelen die voor alle opleidingen gelden)</i></p>	<p>Kernpanel</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld (student) Rianne Versluis (secr.)</p>		
<p>10:45-11.00</p>	<p>pauze</p>					
<p>Tijd en ruimte</p>	<p>inhoud en vormgeving programma opleidingen</p>	<p>Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.</p>	<p>Gesprek met docenten en studenten van de opleidingen</p>	<p>Kernpanel en vakdeskundigen</p>	<p>Gesprek met docenten en studenten van de opleidingen</p>	<p>Kernpanel en vakdeskundigen</p>
<p>11.00 -11.30</p> <p>panel A ruimte 2053</p> <p>Panel B ruimte 2047</p>	<p>Startoverleg kernpanel en vakauditoren</p>			<p>Startoverleg panel A Nederlands</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Ger Broers Marjan Scholman (vakauditor)</p>		<p>Startoverleg panel B Wiskunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Rianne Versluis Douwe v.d. Kooij (vakauditor)</p>

<p>11:30 - 12:15</p> <p>Ruimte 2053</p> <p>Ruimte 2047</p>	<p>inhoud en vormgeving programma opleiding</p> <p>Gesprek met docenten ronde 1</p> <p>Talen: Nederlands</p> <p>Exact: Wiskunde</p>	<p>Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.</p>	<p>Docenten opleiding cluster Talen</p> <p>Nederlands Mark Vegting, <i>teamleider</i> <i>Hogeschooldocenten:</i> Corina Breukink Janneke ter Beek Johanna van der Borden Rianne Cowton-Janssen Kees Nuijten (Hogeschoolhoofd-docent)</p>	<p>Panel A Nederlands</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld (student) Ger Broers (secr.) Marjan Scholman (vakauditor)</p>	<p>Docenten opleiding cluster Exact</p> <p>Wiskunde Peter Blind, <i>teamleider</i> <i>Hogeschooldocenten:</i> Luuk Hovenaars, Petra van Beusekom, Quintijn Puite, Theo van den Bogaart (Hogeschoolhoofd-docent)</p>	<p>Panel B Wiskunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts (student) Rianne Versluis (secr.) Douwe v.d. Kooij (vakauditor)</p>
<p>12:15-13:00</p> <p>panel A ruimte 2053</p> <p>Panel B ruimte 2047</p>	<p>Lunch + briefen vakpanelleden</p>			<p>Panel A Startoverleg Duits + Frans</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Lisette Blom Kees van Eunen Antonet Chermanne</p>		<p>Panel B Startoverleg Scheikunde + Natuurkunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Rianne Versluis Ed v.d. Berg Fer Coenders</p>
<p>13.00-13.45</p> <p>ruimte 2053</p> <p>ruimte 2047</p>	<p>inhoud en vormgeving programma opleiding</p> <p>Gesprek met docenten ronde 2</p> <p>Talen: Duits</p> <p>Exact: Natuurkunde</p>	<p>Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.</p>	<p>Docenten opleiding cluster Talen</p> <p>Duits José Akkermans (teamleider) <i>Hogeschooldocenten:</i> Oliver Greiner (curriculumverantwoordelijke) Rike van der Haar Nicolaï Sinn</p>	<p>Panel A Duits</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld (student) Lisette Blom (secr.) Kees van Eunen (vakauditor)</p>	<p>Docenten opleiding cluster Exact</p> <p>Natuurkunde Martijn de Kat (teamleider) <i>Hogeschooldocenten:</i> Joep Jongen (curriculumverantwoordelijke) Martijn Koops Isabel Spruijt Henk Tober</p>	<p>Panel B Natuurkunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts (student) Rianne Versluis (secr.) Ed v.d. Berg (vakauditor)</p>
<p>13.45 – 14.00</p>	<p>Pauze</p>					

14.00– 14.45	<p>inhoud en vormgeving programma opleiding</p> <p>Gesprek met docenten ronde 3</p> <p>Talen: Frans</p> <p>Exact: Scheikunde</p>	<p>Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.</p>	<p>docenten opleiding cluster Talen</p> <p>Frans Marleen IJzerman (<i>teamleider</i>) <i>Hogeschooldocenten:</i> Charline Rouffet (curriculumverantwoordelijke) Frits Fischer</p>	<p>Panel A Frans</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld (student) Lisette Blom (secretaris) Antonet Chermanne (vakauditor)</p>	<p>docenten opleiding cluster Exact</p> <p>Scheikunde Carlijn Hoedemaker (<i>teamleider</i>), <i>Hogeschooldocenten:</i> Remco Vasterink (curriculumverantwoordelijke) Bas Elema Radha Gangaram Panday Sven de Jong</p>	<p>panel B Scheikunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts (student) Rianne Versluis (secr.) Fer Coenders (vakauditor)</p>
14.45– 15.00	Pauze					
15.00 – 15.45	<p>Gesprek met studenten</p> <p>ronde 1</p> <p>Talen: Nederlands</p> <p>Exact: Wiskunde</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kwaliteit en relevantie programma ▪ studeerbaarheid ▪ blended learning ▪ aansluiting op opleiding ▪ aansluiting op werkveld ▪ toetsen en beoordelen ▪ kwaliteit docenten ▪ opleidingsspecifieke voorzieningen ▪ onderzoek 	<p>studenten opleiding Cluster Talen</p> <p>Nederlands Linette Brand (vierdejaars), Laura Borghols (tweedejaars), Valesca van Diejen (derdejaars)</p>	<p>panel A Nederlands</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld (student) Ger Broers (secr.) Marjan Scholman (vakauditor)</p>	<p>studenten opleiding Cluster Exact</p> <p>Wiskunde Marijke de Jong (eerstejaars), Emerens van Straaten (tweedejaars), Oscar Ramspek (derdejaars), Thomas van Sas (vierdejaars)</p>	<p>panel B Wiskunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts (student) Rianne Versluis (secr.) Douwe v.d. Kooij (vakauditor)</p>
15.45-16.00	Pauze					

<p>16.00-16.45</p> <p>Ruimte 2053</p> <p>Ruimte 2047</p>	<p>Gesprek met studenten</p> <p>Ronde 2 en 3</p> <p>Talen Duits+ Frans</p> <p>Exact Scheikunde+ Natuurkunde</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kwaliteit en relevantie programma ▪ studeerbaarheid ▪ blended learning ▪ aansluiting op opleiding ▪ aansluiting op werkveld ▪ toetsen en beoordelen ▪ kwaliteit docenten ▪ opleidingsspecifieke voorzieningen; ▪ onderzoek 	<p>Studenten opleiding Cluster Talen</p> <p>Duits + Frans</p> <p>Duits: Astrid Olijdam (eerstejaars), Katja Klein (tweedejaars), Merel Rombout (tweedejaars), Niels Hooijmans (derdejaars)</p> <p>Frans: Esther Kloosterman (tweedejaars), Lucette Durand (tweedejaars), Ariëtte Binnekamp (derdejaars), Lise Boot (derdejaars)</p>	<p>Panel A Duits + Frans</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Lisette Blom Kees van Eunen Antonet Chermanne (vakauditoren)</p>	<p>Studenten opleiding Cluster Exact</p> <p>Scheikunde + Natuurkunde</p> <p>Scheikunde: Gerald Nieborg (tweedejaars), Marijke Helsen (tweedejaars), Eric Snelders (derdejaars), Wendy Steinvoot (derdejaars)</p> <p>Natuurkunde: Kees van der Velden (tweedejaars), Quint Verhaar (tweedejaars), Sjaak Meertens (derdejaars)</p>	<p>Panel B Scheikunde + Natuurkunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Rianne Versluis Fer Coenders Ed v.d. Berg (vakauditoren)</p>
<p>16.45 -17.30</p> <p>Ruimte 2053</p> <p>Ruimte 2047</p>	<p>Na overleg ronde 1+2 +3</p> <p>auditpanel A</p> <p>auditpanel B</p>			<p>Panel A Nederlands + Duits + Frans</p> <p>Ruud v.d. Herberg (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Ger Broers Lisette Blom Marjan Scholman Kees van Eunen Antonet Chermanne</p>		<p>Panel B</p> <p>Wiskunde + Scheikunde + Natuurkunde</p> <p>Jaap Buitink (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Rianne Versluis Douwe v.d. Kooi Fer Coenders Ed v.d. Berg</p>
<p>17.30-18.00</p> <p>Ruimte 2059</p>	<p>interne terugkoppeling kernpanel</p>			<p>Kernpanel:</p> <p>Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld Rianne Versluis</p>		

Tweede auditdag donderdag 23 november 2017

Tijd en ruimte	Gespreksthema	Onderwerpen	Gesprek met EC en Expertgroepen toetsing; lectoren; docenten; studenten; alumni	Auditoren: Kernpanel en vakdeskundigen	Gesprek met docenten; studenten; alumni	Auditoren: Kernpanel en vakdeskundigen
0.8.30-09.00 ruimte 2059	Startoverleg kernpanel					
0.9.00-0.9.45 ruimte 2053	Toetsing en beoordeling; borging eindniveau Gesprek met Leden van Examencommissie; lid IETB, lid CETB (expertgroepen toetsing); lid management	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proces van toetsing en beoordeling ▪ Rollen van betrokkenen en samenwerking ▪ Borging kwaliteit toetsing ▪ Borging eindniveau master 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Thea van Rooyen, voorzitter EC ▪ Eugene Diederiks, vicevoorzitter EC ▪ Niek Grooters, voorzitter IETB ▪ Anna Verdoes, CETB ▪ Rene Karman, lid management 	Kernpanel Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink, <i>domeindeskundige</i> Ellen v.d. Berg, <i>domeindeskundige;ict</i> Mark Mittelmeijer, <i>werkvelddeskundige</i> Vincent Kraaijeveld, <i>student</i> Rianne Versluis, <i>secretaris</i>		
0.9.45-10.00 10.00-10.45 Ruimte 2053	Pauze Relatie onderwijs en onderzoek Gesprek met lectoren, associate lector, hogeschoolhoofd-docent (hhd) en lid management	De gespreksonderwerpen zijn verdeeld in: 1. Gerealiseerd onderzoek ter versterking van de wetenschappelijke onderbouwing van het curriculum. 2. Nieuwe samenwerkings-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daan Andriessen (<i>lector</i>), Lisette Munneke (<i>associate lector</i>), lectoraat Methodologie van Praktijkgericht onderzoek. Paul Drijvers (<i>lector</i>), Theo van den Bogaart (<i>HHD</i>) lectoraat Didactiek van wiskunde en rekenen (gedeeltelijk ook bij 2) 2. 	Kernpanel Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld(stud) Rianne Versluis (secr.)		

		verbanden en in dat kader startend/lopend onderzoek ter versterking van de wetenschappelijke onderbouwing van het curriculum	Elwin Savelsbergh (<i>lector</i>), Lectoraat Science en Techniek Rick de Graaf (<i>lector</i>), Lectoraat Didactiek Moderne vreemde talen 3.Nynke van Ingen , management IA			
10.45-11.00 11.00-11.30	pauze Startoverleg kernpanel en vakauditors			Startoverleg Panel C Engels		Startoverleg Panel D Biologie
Ruimte 2047 Ruimte 2053	Panel C Panel D			Jaap Buitink (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Lisette Blom Syb Hartog		Ruud v.d Herberg (vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Ger Broers Liesbeth v.d. Grint
11.30 -12.15	inhoud en vormgeving programma opleiding Gesprek met docenten ronde 4	Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.	docenten Engels Irene de Kleyn (<i>teamleider</i>), <i>Hogeschooldocenten:</i> Tobey Nelson (Engelssprekend) Marlies de Vos Kristina Goodnight Nicole Reith (hogeschoolhoofdocent)	Panel C Engels Jaap Buitink (vz) Ellen v.d. Berg Vincent Kraaijeveld Lisette Blom Syb Hartog (<i>vakauditor</i>)	docenten Biologie <i>Hogeschooldocenten:</i> Anna Verdoes Birgitte van Rens Sophie Mooren Werner Pauchli Jeff Gradener (curriculumverantwoordelijke)	Panel D Biologie Ruud v.d Herberg(vz) Mark Mittelmeijer Guido Bongaerts Ger Broers Liesbeth v.d. Grint (<i>vakauditor</i>)
12.15-13.30	Lunch +overleg kernpanel en vakauditors					Startoverleg Panel E Aardrijkskunde Ruud v.d Herberg(vz) Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld(stud) Ger Broers(secr.) Chris Diederiks (<i>vakauditor</i>)
Ruimte 2053 Ruimte 2047	Panel D+E Panel C					

13.30– 14.15 ruimte 2053	Gesprek met docenten ronde 5 Aardrijkskunde	Onderwerpen vak en vakdidactiek; eventuele vragen rond algemene onderdelen die voor alle masters gelden; blended onderwijs; deskundigheid docenten; internationale en nationale oriëntatie in het programma; toetsen en beoordelen; praktijkrelevante werkplek; borging kwaliteit masteropleiding.			docenten Aardrijkskunde Vincent Montanus (teamleider) <i>Hogeschooldocenten:</i> Alienke Jansen (curriculumverantwoordelijke) Gerhard van der Pot Rob Houtgast Tim Schuring	Panel E Aardrijkskunde Ruud v.d Herberg(vz) Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld(stud) Ger Broers(secr.) Chris Diederiks (vakauditor)
14.15-14.30 14.30-15.15 ruimte 2047 ruimte 2053	Pauze Gesprek met studenten ronde 4 en 5 Engels Aardrijkskunde Biologie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kwaliteit en relevantie programma ▪ studeerbaarheid/blended learning/flexibele routes ▪ aansluiting ▪ toetsen en beoordelen ▪ kwaliteit docenten ▪ opleidingsspecifieke voorzieningen ▪ onderzoek 	studenten Engels Mary Molloy (tweedejaars), Jeroen Janse (derdejaars), Jessica van Bragt (derdejaars)	Panel C Engels Jaap Buitink (vz) Ellen v.d. Berg Lisette Blom Syb Hartog (vakauditor)	studenten opleiding Aardrijkskunde Francesco Mores (eerstejaars), Kimberley Vonk (tweedejaars) Biologie Evelien Lindeboom (derdejaars), Sander Ewen (derdejaars), Jolijn Jacobs (vierdejaars)	Panel D en E Aardrijkskunde + Biologie Ruud v.d Herberg (vz) Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld (student) Guido Bongaerts (student) Ger Broers(secr.) Chris Diederiks Liesbeth v.d. Grint (vakauditor)
15.15-15.30 15.30-16.15 ruimte 2047 ruimte 2053	pauze Na overleg ronde 4 en 5 auditpanel C auditpanel D en E			Na overleg Panel C Engels Jaap Buitink (vz) Ellen v.d. Berg Lisette Blom Syb Hartog		Na overleg Panel D en E Aardrijkskunde + Biologie Ruud v.d Herberg (vz) Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld Guido Bongaerts Ger Broers Chris Diederiks Liesbeth v.d. Grint

16.15 – 17.00	Gesprek met alumni	Onderwerpen kwaliteit van het programma en relevantie van de opleiding voor de beroepspraktijk; functioneren in de praktijk; blended learning; toetsen en beoordelen kwaliteit docenten.	Alumni Talen	Deel Kernpanel	Alumni Exact	Deel Kernpanel
ruimte 2053	Alumni Duits, Engels, Frans, Nederlands		Frank Schmermbeck (Duits), Patricia Vos (Engels), Maartje van Houtert (Frans). Caroline Hoogslag (Nederlands)	Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink Vincent Kraaijeveld(student) Lisette Blom (secr)	Mare Riemersma (aardrijkskunde), Jeroen Waardenburg (biologie), Maarten Frissel (natuurkunde), Joost Arends (scheikunde), Jorik Koppert (wiskunde)	Mark Mittelmeijer (vz) Ellen v.d. Berg Guido Bongaerts (student) Rianne Versluis (secr)
ruimte 2047	Alumni aardrijkskunde, biologie, natuurkunde, scheikunde					
17.00– 17.15 Ruimte 2059	Na overleg kernpanel + kernpanel gaat na er nog vragen zijn. Zo nee, voorbereiding op terugkoppeling Zo ja, gesprek met diegenen die het kernpanel wil spreken. overleg ronde 7			kernpanel Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld Rianne Versluis		
17.15-18.15 Ruimte 2059	Vorbereiding op terugkoppeling			kernpanel Ruud v.d Herberg (vz) Jaap Buitink Ellen v.d. Berg Mark Mittelmeijer Vincent Kraaijeveld Rianne Versluis		
18.15 ruimte 1001 (auditorium, PL 97)	terugkoppeling naar alle belangstellenden					
	Afsluiting met borrel Ontwikkelsprek op een later moment na verschijnen van het auditrapport.					

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de deeltijdopleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Op de materialendag heeft het auditteam algemene presentaties en opleidings specifieke presentaties bezocht en bij een aantal opleidingen ook met de daar aanwezige studenten gesproken.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA waarbij Hobéon twee hogescholen en NQA drie hogescholen heeft beoordeeld.

Hobéon en NQA hebben gezorgd voor een grote mate van overlap in de kernpanels. Daarnaast hebben Hobéon en NQA ervoor gezorgd dat zoveel mogelijk vakpanelleden bij meerdere audits van de master lerarenopleidingen bij de vijf hogescholen zijn ingezet; rekening houdend met eigen inkleuring van elke afzonderlijke opleiding en rekening houdend met de onafhankelijkheid van de betreffende auditoren. Daarnaast heeft Hobéon bij de audits dezelfde voorzitter en secretarissen ingezet.

Voorafgaand aan de serie audits hebben de voorzitters en leden van de kernpanels van Hobéon en NQA met elkaar afgestemd. Na afloop van elke audit hebben de voorzitters van de visitatiepanels van Hobéon en NQA eveneens met elkaar afgestemd over bevindingen en oordelen.

Afstemming binnen het auditpanel bij de Hogeschool Utrecht heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden kregen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maakten onderdeel uit van deze instructie.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en dual), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

Generiek

- Beroepsprofiel professionele master eerstegraads leraar
- Generieke kennisbasis onderzoek voor 1^e graads leraar
- Onderwijs en Examenregeling HU Masters 17-18
- Beleidsplan internationalisering Instituut Archimedes 2017-2020
- Overzicht expertise en professionalisering docenten lerarenopleidingen master 2017
- Facultair kader voor toetsing en beoordeling versie 2-2, 2013-2015, herzien
- Selectie NSE 2016 en 2017
- Resultaten van het alumni-onderzoek Lerarenopleidingen Master Instituut Archimedes
- Verslag van de landelijke peerreview Praktijkonderzoek van 2016
- Preambule Landelijk Overleg vakmasters
- Documenten leerlijn Assessment Master anno 2017-2018 en vóór 2017-2018:
 - cursushandleiding Professionele Master,
 - cursushandleidingen Werken aan Bekwaamheidseisen Assessment
 - handleidingen Assessment Master
 - Toetsplan Professionele Master
 - Toetsplannen Werken aan Bekwaamheidseisen Assessment 2015-2016 en 2016-2017
- Documenten leerlijn en Praktijkonderzoek master anno 2017-2018 en vóór 2017-2018:
 - cursushandleidingen praktijkonderzoek – onderzoeksplan, verkenning, praktijkonderzoek
 - toetsing en beoordeling en format van verslag praktijkonderzoek
 - rubrics praktijkonderzoek onderzoeksplan, verkenning, praktijkonderzoek
 - Toetsplan Praktijkonderzoek Onderzoeksplan
 - Toetsplan Professionele Master

Nederlands

- Zelfevaluatie Nederlands Lerarenopleiding HBO Master Instituut Archimedes
- Opleidingsplan Eerstegraads lerarenopleiding Nederlands 2017-2018
- Kennisbasis Docent Nederlands master 2011/2012
- Studiegids Masteropleiding Leraar Nederlands 2016-2017 en 2017-2018
- Toetsplannen opleiding Aardrijkskunde
- Literatuur Aardrijkskunde

- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar

Het auditteam heeft van de volgende studenten een of meerder eindwerken bekeken van het borgingsprogramma¹²:

Aantal	Studentnummer	afstudeerjaar
1	1672308	2015-2016
2	1670356	2015-2016
3	1591457	2016-2017
4	1688519	2016-2017
5	1688338	2016-2017
6	1667920	2016-2017
7	1672452	2016-2017
8	1521643	2016-2017
9	1689812	2016-2017

¹² Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditteam

Naam visitatiegroep:	HBO eerstegraads Lerarenopleidingen
----------------------	-------------------------------------

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

	Naam	Korte functiebeschrijvingen
Voorzitter kernteam	Drs. R.B. van der Herberg	De heer Van der Herberg is partner bij Hobéon en treedt veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs, waaronder bij audits in het educatieve domein. Voorheen rector van een grote scholengemeenschap in het midden van het land.
Lid kernteam	Dr. Ir. J. Buitink	De heer Buitink is zelfstandig onderwijsadviseur en begeleidt en traint sinds 2011 vo-scholen bij het inrichten van inductiearrangementen voor beginnende leraren. Van 2012 tot 2016 was hij voorzitter van de Commissie van Wijzen Verankering Academische Opleidingsschool. Tot 2011 was hij universitair docent Algemene Onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen.
Lid kernteam	Dr. E. van den Berg	Mevrouw Van den Berg is lector Rich Media & Teacher learning bij Saxion. Tevens is zij academic director van de masteropleiding Leren & Innoveren en daarvoor inhoudelijk verantwoordelijk.
Lid kernteam	Drs. Ir. M.A. Mittelmeijer	De heer Mittelmeijer is sinds 1 november 2017 voorzitter van het college van bestuur Stichting PCOU/Willibrord in Utrecht. Voorheen voorzitter van college van bestuur van Gelderse Onderwijs Groep Quadraam te Duiven.
Wiskunde	Drs. D. van der Kooi	De heer Van der Kooi is trainer aan de Hogeschool van Amsterdam Academie aan de Faculteit Onderwijs en Opvoeding. Tot september 2016 was de heer van der Kooi opleidingsmanager aan de Faculteit Onderwijs en Opvoeding, Cluster Exact en Beroepsonderwijs.
Scheikunde	Dr. F. Coenders	De heer Coenders is als vakdidacticus scheikunde verbonden aan de lerarenopleiding/ELAN van de Universiteit Twente; tevens is hij voorzitter van de Commissie Onderwijs van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging en voorzitter van het landelijk overleg vakdidactici scheikunde (HBO en WO lerarenopleidingen).
Natuurkunde	Dr. E. van den Berg	De heer van den Berg is sinds 2017 vakdidacticus natuurkunde bij de Universiteit Twente. Tot 2016 was hij vakdidacticus natuurkunde bij de 1 ^{ste} graads lerarenopleiding van de Vrije Universiteit (VU) en lector natuur- en techniekonderwijs aan de Hogeschool van Amsterdam.
Biologie	Drs. E.J.M. van de Grint	Mevrouw Van de Grint is adviseur Hoger Onderwijs bij het Centrum voor onderwijs en leren aan de Universiteit Utrecht (UU). Hiervoor was zij (tot 2014) ruim 14 jaar coördinator van de Bachelor Opleiding Biomedische Wetenschappen aan de UU.
Aardrijkskunde	Drs. H.C. Diederiks	De heer Diederiks is als vakdidacticus Aardrijkskunde werkzaam op de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen en als docent en beleidsmedewerker onderwijs bij de faculteit Ruimtelijk Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.
Nederlands	M. Scholman, MA	Mevrouw Scholman is sinds mei 2017 hoofd tweedegraads lerarenopleidingen aan de NHL Hogeschool. Ook was zij afdelingshoofd van de tweedegraads lerarenopleiding Talen aan de NHL Hogeschool.

	Naam	Korte functiebeschrijvingen
Engels	Dr. S.J. P. Hartog	De heer Hartog was tot en met 2013 lerarenopleider/ vakdidacticus Engels aan de Rijksuniversiteit Groningen. Sinds 2013 is hij bedenker, beheerder en auteur van een website met boekbeschrijvingen voor leerlingen en docenten: www.novelist.nl
Duits	Drs. C.E. van Eunen	De heer Van Eunen is gepensioneerd maar is zowel binnen als buiten Nederland actief in de opleiding van en nascholing aan docenten Duits en andere vreemde talen en vanaf het begin intensief betrokken bij de acties van de bekende 'Werkgroep Deutsch macht Spaß'.
Frans	A. Chermanne, MA	Mevrouw Chermanne is lerarenopleider Frans (Ba, Ma) aan de Fontys Hogescholen.
studentlid	V. Kraaijeveld	Student Master Lerarenopleiding Aardrijkskunde Fontys Hogeschool.
studentlid	G.M.W.S Bongaerts	Student Master Lerarenopleiding Natuurkunde Fontys Hogeschool.
secretarissen	Mevr. G.C. Versluis + Dhr. G.W.M.C. Broers + Mevr. L. Blom	

Op 11 september 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleidingen
M Leraar Aardrijkskunde, M Leraar Biologie, M Leraar Duits, M Leraar Engels, M Leraar Frans,
M Leraar Natuurkunde, M Leraar Nederlands,
M Leraar Scheikunde, M Leraar Wiskunde (deeltijd) te Utrecht van Hogeschool Utrecht, onder
het nummer 005890.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.



Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties



Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl